

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I grupe

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 274 (8980)

TRST, sobota, 23. novembra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Goveu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

DANES IMENA NOVIH MINISTROV?

«DEMOKRATIČNA OPOZICIJA» KPI PROTI MOROVI DVOSTRANSKI VLADI

PLI bo zavzela svoje stališče do vlade po Morovih programskih izjavah v parlamentu - Predviden seznam ministrov nove vlade

RIM, 22. — Pričakujejo, da bo Moro jutri sporočil predsedniku republike Leoneju imena ministrov nove vlade KD - PRI, nakar se bo predstavil parlamentu za zaupnico. Sestava seznama demokratskih ministrov v zora ni težja, kot so bila pogajanja, ki jih je v zadnjih tednih vodil v svojih lastnih vrstah za rešitev vladne krize. V kršanski demokraciji se v teh dneh bje med strujami in med posameznimi vplivnimi voditelji stranke boj za ključna ministrska mesta, se pravi za zunanje, notranje, zakladno in obrambno ministrstvo.

Že nekaj časa se čujejo glasovi, da namerava Moro sestaviti opozicijsko vlado. Zdi pa se, da mu ta poskus ne bo uspel in da bo imel ob svoji strani predvsem ljudi, ki so obredili že skoraj vsa ministrstva, nekateri od njih pa so bili celo že po večkrat predsedniki vlade. Gre predvsem za Rumorja, Andreottija, Colomba in Tavianijsa. Senatna skupina je celo prijavila za ponovnega kandidata za ministra Medicijsa, ki je prav tako kot nekateri drugi obredil v svojih 20-letnih ministrijskih karieri že skoraj vsa ministrstva. Vse kaže torej, da opozicijska vlada ne bo in da bo imel Moro tudi v novi vladi opravka s starimi lisjaki.

O tem se je Moro danes ponovno pogovarjal s Fanfanijem, Zaccagninjem, Bartolomejem in Piccolijem, ki se pravi s članjem delegacije KD, ki se je pogajala za sestavo nove vlade. Ta delegacija je se popoldne sestala na sedežu kršanske demokracije z bivšimi predsedniki vlade in tajniki stranke da bi se z njimi pogovorila, kaj menijo o sestavi nove vlade. V resnici je šlo pri tem za poslednji poskus, da ne vstopijo v vlado vsaj bivši predsedniki vlade, se pravi Rumor, Andreotti in Colombo.

Po zadnjih vesteh iz Rima, pri sestavi nove vlade naj bi ne prišlo skoraj do nobenih sprememb, razen tega da bodo vlado sestavljali samo demokratski in republikanci, in sicer takole: predsednik vlade Aldo Moro (KD), podpredsednik Ugo La Malfa (PRI), zunanji minister Mariano Rumor (KD), notranji minister Paolo Emilio Taviani (KD), pravosodni minister Orzorio Reale (PRI), blagajna za Jug in proračun Carlo Donat Cattin (KD), finančni minister Bruno Visentini (P RI), zakladni minister Emilio Colombo (KD), obrambni minister Giulio Andreotti (KD), minister za šolstvo Franco Maria Malfatti (KD), minister za javna dela Piero Bucalossi (PRI), minister za kmetijstvo Antonio Bisaglia (KD), minister za promet Giovanni Gioia (KD), minister za pošto Mario Martinelli (KD), minister za industrijo in trgovino Ciriaco De Mita (KD), minister za delo Luigi Gui (KD), minister za zunanjo trgovino Giovanni Marcora (KD), minister za trgovinsko mornarico Giuseppe Saragat (KD), minister za državne deležbe Antonio Gullotti (KD), minister za zdravstvo Vittorio Colombo (KD), minister za turizem, predstave in kulturne dobrine Giovanni

petih sil, obenem pa nastaja v še vedno nejasnem ozračju, zlasti pa v ozračju neresenih odnosov v vrstah kršanske demokracije.

«Doslodno s našo linijo in perspektivo o političnem preokretu — nadaljuje resolucija — in v skladu s stališčem, ki smo ga imeli med krizo, bomo vodili do nove vlade demokratsko opozicijo in bomo nastopali z vso odgovornostjo in z vso težo naše moči. Kritična ocena, po bode in politični boj komunistov bodo usmerjeni na spodbujanje v državi in parlamentu, da pride do odprtega soocenja v iskanju pozitivnih rešitev perečih vprašanj teh novih političnih in socialnih skupnih pobud.»

Liberalci pa so na seji osrednjega vodstva sklenili, da bodo dokončno odločili o stališču do nove vlade v luči programskih izjav, ki jih bo dal predsednik Moro v parlamentu. Na seji osrednjega vodstva je levica zahtevala odprto podporo Morovi vladi, desnica pa opozicijo. Po dosedanjih izjavah številnih liberalnih voditeljev se bodo liberalci v parlamentu v skrajnem primeru vzdržali glasovanja.

PO NAPOVEDI SPOŠNE STAVKE

Napad republikancev na sindikalne zveze

Članek v «La Voce repubblicana» lahko ima resne posledice na odnose med sindikati in novo vlado

RIM, 22. — Sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL, je včeraj napovedala enodnevno splošno stavko vseh delavcev za 4. decembra, v okviru boja za povišanje vrednosti točke draginske doklade. Na to odločitev zelo ostro odgovarja jutri v uvodniku glasilo republikanske stranke «La Voce repubblicana», v katerem pravi, da so javnost in vse politične sile z zadovoljstvom sprejele vest, da je bila premoščena vladna kriza in da so za to rešitev priskrbeli tudi velike sindikalne zveze z izjavami, ki so bile zelo spodbudne. Nato člankar piše, da včerajšnja napoved sindikalne federacije o proglasitvi stavke v prihodnjih dneh predstavlja nenadno in nepričakovano razbitje. Nova vlada, piše časnik, še ni uradno sestavljena, predsednik vlade pa še ni podal programske izjave v parlamentu in že sindikalne organizacije določajo dneve in ure razklenjenih in splošnih stavk.

«La Voce repubblicana» pravi, da to pomeni kalitev ozračja in upanja, ki si je začelo utirati pot v državi in dodaja, da je treba sindikalnim zvezam jasno povedati, da ni mogoče na tak način izkoristiti stavko, ki se zna obrniti proti de-

Visok primanjkljaj plačilne bilance

RIM, 22. — Banca d'Italia je sporočila uradne podatke o primanjkljaju plačilne bilance za letošnjih prvih osem mesecev, ki znaša skupno 2.693 milijard 500 milijonov lir. Lani je primanjkljaj v istem obdobju znašal komaj 359 milijard 900 milijonov lir. Medtem ko se je položaj plačilne bilance v juliju in avgustu nekoliko izboljšal zaradi velikega priliva tujih deviz od turizma, je v septembru ponovno zabeležil primanjkljaj v višini 86 milijard lir.

Na skupščini OZN glasovanje o Palestincih

NEW YORK, 22. — Danes zvečer ob 21. uri se je začelo na generalni skupščini OZN glasovanje o dveh resolucijah, ki se tičejo palestinskega vprašanja. Izjave predstavnikov več kot sto držav se bodo vrstile pozno v noč.

Popolnoma gotovo je, da bo velika večina članic sprejela resolucijo, ki so jih predložile arabske države skupaj s 17 drugimi nevrščenimi državami (med temi sta Jugoslavija in Kuba).

V prvi resoluciji se priznava palestinskemu narodu «pravica do samoodločbe, do neodvisnosti in suverenosti». Nadalje ta resolucija podpira neodtujljivo pravico Palestincev, da se vrnejo na svoje domove in da se jim vrnejo lastninske pravice. Nadalje je še rečeno, «da bodo Palestinci lahko dosegli te svoje pravice z vsakršnim sredstvom, v skladu s cilji in načeli listine Združenih narodov».

V drugi resoluciji, ki jo podpira 26 držav, se zagotavlja palestinski osvobodilni organizaciji PLO status opazovalca pri generalni skupščini OZN.

Kljub temu, da bo za te dve resoluciji glasovala velika večina delegatov, opazovali menijo, da se vsaj začasno politično razvnetje na Blaznem vzhodu ne bo bistveno spremenilo.

Takoj po zaključku debate bo generalni tajnik OZN Kurt Waldheim odpotoval na Blazni vzhod, kjer bo obiskal Egipt, Sirijo, Jordanijo in Izrael.

RIM, 22. — Obrambni minister Andreotti je danes sprejel ameriškega generala Aleksandra Haiga, ki bo 15. decembra prevzel vrhovno poveljstvo oboroženih sil NATO.

ŠTEVILNA VPRAŠANJA NA DNEVNEM REDU «MINIVRHA»

Brežnjev prispel v Vladivostok Danes prvo srečanje s Fordom

Prihod Leonida Brežnjeva v Vladivostok, kjer se bo danes sestal z ameriškim predsednikom Fordom

JUGOSLOVANSKI ZUNANJI MINISTER V BRUSLIJU

Miničevi razgovori s predstavniki EGS

Evropska gospodarska skupnost mora krepiti odnose z državami v razvoju - Vprašanje uvoza jugoslovanskega mesa

BRUSELJ, 22. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić, ki je na uradnem obisku v Belgiji, je obiskal danes središče Evropske gospodarske skupnosti, kjer se je najprej razgovarjal s predsednikom izvršne komisije Ortolijem, zatem pa s podpredsednikom Soamesom, ki je pristojen za zunanje odnose skupnosti.

V razgovoru z Ortolijem je bil govor predvsem o vprašanjih, ki zanimajo Jugoslavijo kot enega najvišjih partnerjev Evropske gospodarske skupnosti med državami v razvoju. Minić je, kot se je zvedelo, zahteval, naj se EGS ne zapira, temveč da intenzivira odnose s tretjimi državami, posebno z državami v razvoju, ki razpolagajo z velikim naravnim bogastvom, ki ga skupnost potrebuje, posebno ko gre za nafto. Potrebno bi bilo, da Evropska gospodarska skupnost čim jasneje opozna javni tem državam svoj položaj.

kar bi odprlo perspektive za širše sodelovanje. Zvezni tajnik je nadalje poudaril, da Jugoslavija ni dobič, ki je na uradnem obisku v Belgiji, je obiskal danes središče Evropske gospodarske skupnosti, kjer se je najprej razgovarjal s predsednikom izvršne komisije Ortolijem, zatem pa s podpredsednikom Soamesom, ki je pristojen za zunanje odnose skupnosti.

Ortolji je pokazal razumevanje za položaj Jugoslavije in poudaril veliko vlogo Jugoslavije pri ustvarjanju večjega medsebojnega razumevanja med državami v razvoju in razvitiimi državami na Zahodu. Istočasno je opozoril na trenutne resne težave skupnosti in poudaril, da bo do najtežjega šele prišlo, kajti pričakuje se gospodarski zastoj in nadaljnje povečanje nezaposlenosti v zahodnih državah. Zaradi tega težav je skupnost uvedla določene omejitve, kar pa ni njena trajna usmeritev. V potrdilo tega je omenil, da bo v kratkem prišlo do razgovora za sklenitev novega sporazuma z afriškimi državami. Ortolji je razgovor z Minićem ocelnil kot začetek široke razprave. Na kraju razgovorov, v katerih je bilo izraženo obojestransko razumevanje, je Minić povabil Ortolija, da obišče Jugoslavijo, kar je Ortolji sprejel z zadovoljstvom.

Razgovor Minića s podpredsednikom Soamesom se je nanašal na največja vprašanja dvostranskega sodelovanja. Minić je predvsem prikazal težave, ki jih je Jugoslavija povzročila prepoved izvoza govejega mesa v države skupnega trga. Soames je odgovoril, da se mora skupnost sočutno z resnimi problemi na področju kmetijstva, in da se bo šele januarja boljše zvedelo, kakšno je dejansko stanje. V razgovoru je bil tudi govor o tako imenovanem preferencialnem odnosu Evropske gospodarske skupnosti, ki omogoča državam v razvoju, da izvažajo industrijske in kmetijske pridelke pod ugodnejšimi pogoji na skupni trg. Minić je opozoril Soamesa, da je Jugoslavija največji uvoznik zahodnega blaga med državami v razvoju, da je uvoz iz držav EGS štirikrat večji od izvoza Jugoslavije v te države, in da se mora to upoštevati in poiskati možnosti liberalizacije jugoslovanskega izvoza. Glede sedanje trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in EGS, je bilo izraženo skupno mišljenje, da jo je treba preveriti. Dogovorjeno je bilo, da se do 20. januarja opravijo priprave za sestanek mešane komisije, ki bo med drugim podrobno preuči vprašanje izvoza jugoslovanskega mesa in preferencialni odnos in skušala istočasno doseči dogovor o skupnih nastopih na tretjem trgu in o medsebojni kooperaciji, posebno v kmetijstvu. V razgovorih je bilo namreč ugotovljeno, da obstajajo možnosti za skupno vlaganje v proizvodnjo koroze, soje in nekaterih drugih pridelkov, ki primanjkujejo državam EGS. Podpredsednik Soames je na kraju razgovora, ki je bil zelo konstruktiven, poudaril, da bo o razgovorih in sugestijah Minića obvestil zastopnike držav članic. Po razgovoru je podpredsednik Soames priredil v svoji rezidenzi kosilo v čast Minića in članov jugoslovanske delegacije.

PARIZ, 22. — V oktobru je francoski zunanjetrgovinski obračun zabeležil 350 milijonov frankov primanjkljaja.

MOSKVA, 22. — Vladivostok bo jutri prizošče prvega srečanja med ameriškim predsednikom Geraldom Fordom in generalnim tajnikom KP Sovjetske zveze Leonidom Brežnjevom. «Minivrh», kot so ga že prekrstili politični opazovalci, bo imel izrazito delovni značaj, njegov poglaviti namen pa je, po splošni oceni, omogočiti osebno spoznanje med voditeljema dveh svetovnih supersil. Vprašanja na dnevnem redu so številna, čas na razpolago pa je zelo omejen: tudi zaradi tega tako v Washingtonu kot v Moskvi opozarjajo, da ni pričakovati, da bi srečanje v Vladivostoku rodilo kake posebne konkretne rezultate. Pač pa bi moral «minivrh» potrditi, da se bo politična pomiritev med super silah nadaljevala tudi po zametnih v Belih hiši in po znanih težavah, ki so nastopile v zadnjem času v ameriško-sovjetskih odnosih.

Vsekakor bosta Brežnjev in Ford razpravljala najprej o vprašanju omejevanja strateškega oboroževanja: ta argument je bil tudi v središču razgovorov, ki jih je imel pred kratkim v Moskvi zunanji minister Kissinger. Ti razgovori so menda omogočili določen napredek, dejstvo pa je, da so pogajanja SALT še vedno «zamrznjena». Razgovori v Vladivostoku naj bi omogočili, da bi se pogajanja premaknila z mrtve točke, medtem ko naj bi dokončen sporazum o tem vprašanju sklenili šele prihodnje leto, ko bo Brežnjev uradno obiskal ZDA. Posebno mesto v razgovorih Brežnjeva - Ford bo imela bližnjevzvodna kriza, kjer pa so stališča obeh držav še vedno deljena: Moskva trdi, da mora biti edini forum za pogajanja ženevska konferenca, Washington pa se zavzema za dvostranske delne sporazume s posredovanjem Henryja Kissingerja. Končno bo govor o gospodarskih in trgovinskih odnosih med SZ in ZDA, ki še niso dosegli take stopnje, ki bi bila zadovoljiva za obe strani.

Brežnjev je že danes prispel v Vladivostok iz Khabarovska, kjer se je moral včeraj ustaviti zaradi snežnega meteža, ki je onemogočil pristank na mestnem letališču. Spremljeval ga zunanji minister Gromiko, minister za civilno letalstvo Bugajev, sovjetski veleposlanik v ZDA Dobrinin, ravnatelj tiskovne agencije TASS Zamiatin in visoki funkcionarji partije in zunanjega ministrstva.

Gerald Ford pa je medtem zaključil obisk na Japonskem in prispel v Seul na razgovore z južnokorejskim diktatorjem Park Čung Hlijem. Da bi zadovoljil svojega gostitelja, je Ford ob prihodu med drugim dejal, da se je prijateljstvo med ZDA in Južno Korejo utrdilo predvsem v dveh vojnah, ki sta jih obe tržavi skupaj bojevali: namreč vojna v Koreji in v Vietnamu, katerih cilj je po Fordovih besedah bil ohranitev mira in stabilnosti v Aziji in na svetu. Hi mu je odgovoril v istem tonu in dodal, da sta bili vojni v Koreji in Vietnamu (kjer se sicer južnokorejski oddelki niso posebej izkazali) «vojni za mir in svobodo».

O tem, kako si južnokorejski diktator zamišlja svobodo, pa zgovorno priča poslanica, ki jo je katoliški škof iz Manile poslal Fordu in v kateri ga poziva, naj nastopi v korist korejskega škofa Daniela Tijja in drugih političnih jetnikov, ki so zaprti v južnokorejskih zaporih. Iz uradnega poročila o razgovorih pa ni razvidno, ali je Ford sprožil tudi to vprašanje.

BERLIN, 22. — V Berlinu se je zaključilo tridnevno zasedanje «vojaškega sveta» varšavskega pakta pod predsedstvom maršala Jakubovskega. Zasedanja so se udeležili namestniki obrambnih ministrov SZ, NDR, Poljske, Madžarske, Romunije, ČSSR in Bolgarije.

DANES

Predsednik Moro bo baje danes predložil predsedniku republike Leoneju seznam ministrov nove vlade KD-PRI. Težave pri sestavi imen ministrov nove vlade so predvsem v vrstah kršanske demokracije, kjer se bje že nekaj dni boj med posameznimi strujami in osebam za ministrska mesta. Komunistična partija je včeraj sklenila, da bo vodila proti novi vladi demokratsko opozicijo in jo vzpodbujala na čimprejšnje rešitve perečih vprašanj. Liberalci pa so dokončno sklenili, da bodo svoje stališče zavzeli po Morovih programskih izjavah v parlamentu. Ta sklep je kompromis med zahtevo levice, da se podpre Morovo vlado in desnice, da se glasuje proti njej.

Savona je izrazila svoje zalovanje ob smrti 82-letne Nelly Dallarijeve in svoj gnev ob vrsti fašističnih bombnih atentatov z veličastnim protifašističnim shodom, na katerem je bilo več desetstisočev delavcev in študentov. Zjutraj je bila tudi splošna stavka, s katero so hoteli opozoriti državo na vprašanje varnosti državljanov.

Deželni svet je na včerajšnji seji izvolil predsednika odbora in odbornike, s čimer se je končala točno dva mesece trajajoča kriza deželne uprave. V torko bo predsednik prebral programsko izjavo, nato pa bo sledila politična debata in čez dobrih deset dni bo prišlo še do predvidene zamenjave predsednika deželne sveta.

V tržaškem občinskem svetu pa je župan Spacini sporočil, da so ustavili gradnjo suhega dokla, o razpinjevalni postaji pa se več ni ti ne govori, čeprav sta obe gradnji vključeni v zakon in v program CIPE in sta bili projektirani, da nadomestita vsaj del tega, kar je Trst izgubil. Vpad je poročal o sestanku s sindikati, na katerem so se dogovorili za enotno in odločno akcijo.

PO PETIH FAŠISTIČNIH BOMBNIH ATENTATIH

Z velikim delavskim shodom Savona obsodila atentatorje

Na desetine tisočev delavcev in študentov v protifašističnem sprevodu Zahteva po čimprejšnjem kaznovanju krivcev - Danes pogreb Dallarijeve

SAVONA, 22. — Več desetstisočev ljudi, delavcev, uradnikov, študentov, se je udeležilo danes zjutraj velike protifašistične demonstracije, ki so jo organizirali enotni protifašistični odbor in tri sindikalne organizacije, da bi izrazili ogorčenje in gnus nad podlo zločinsko verigo atentatov, katerih tarča je postalo mesto Savona. V mestu je bila tudi splošna stavka, ki je trajala celo jutro.

Manifestacije so se udeležili delavci vseh tamkajšnjih tovarn, prišlo pa jih je tudi nekaj iz bližnje Genove. Prisotni so bili praporci vseh mest savonske pokrajine, poleg tega pa so bile zastopane razne protifašistične in partizanske organizacije. Manifestacija se je pričela ob 9.30 na Trgu Saffi pred prefekturo, kjer so se zeli sprejeli, ki so prehodili mestne ulice. Na trgu so postavili govorniški oder, na katerem je bil župan Zanelli, podtajnik pri finančnem ministrstvu Macchiavelli ter številni predstavniki sindikalnih organizacij. V imenu sindikalnih organizacij je spregovoril član zveznega tajništva federacije CGIL, CISL in UIL, Macario, ki je izrazil sožalje in solidarnost vseh italijanskih delavcev ob smrti Nelly Dallarijeve, ki je sinoči umrla v bolnišnici, kamor so jo prepeljali takoj po bombnem atentatu. V nadaljevanju svojega govora je Macario dejal, da se delavski razred sedaj ne sme pustiti premagati od strahu, če noče dati še več prostora fašističnemu nasilju. Če so podli atentatorji mislili, je rekel Macario, da bodo italijanski delavci odgovorili samo z besedami, so se zmotili. Italijanska demokracija je izraz protifašizma in sanje o državnem udaru, ali pa o strmoglavljenju demokracije so se zadnje čase razblinile kot sneg na soncu. Za fašizem ni političnega prostora v Italiji. To je trenutek, ko je treba dokazati, da smo budni, da se ne bojimo. Prav sedaj je treba vreči še eno lopato zemlje na razpadajočo truplo fašizma.

Macario je nato pozval državo, naj že enkrat sprejme učinkovite ukrepe proti fašizmu. Obenem je pozval sodstvo, naj fašiste kaznuje.

Ob koncu shoda so se delavci s transparentom treh sindikalnih organizacij na čelu napotili k hiši v Ul. Giaccherio, kjer je v sredo eksplodirala bomba. Vhod in okna so zaprti z lesenimi deskami, dohod pa je še vedno prepovedan. Kot neme priče strahovite eksplozije so pred vzhodom popolnoma razbita avta in motorno kolo.

Manifestacija je potekala v popolnem redu, brez najmanjšega incidenta. Nekaj ur pred začetkom so številni delavci, člani sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL v spremstvu policijskih agentov in karabinjerjev preiskali vhode in kleti vseh hiš v protifašistični sprejeli. Policijski agenti in karabinjerji so nadzorovali vse ceste, ki peljejo v Savono.

Enotni protifašistični odbor je objavil letak, v katerem zahteva, naj preiskovalne oblasti že enkrat učinkovito ukrepajo, da bi čimprej odkrili zločince in organizatorje obširnega terorističnega načrta, v središču katerega je Savona. Protifašistični odbor zahteva tudi okrepitev

varnostnih ukrepov in budnosti, da bi zagotovili varnost državljanov.

Jutri ob 9. uri bo v Savoni pogreb Nelly Dallarijeve medtem s preiskavo, da bi odkrili teroriste, ki so v dvajsetih dneh postavili pet bomb. Kot kaže je preiskava v popolnem zastoj, čeprav so preiskovalni organi izvršili vrsto hišnih preiskav ne samo v Savoni, temveč tudi v Finale Ligure, Albenghi in Alassiu.

Francoski zunanji minister v Tokiu

TOKIO, 22. — Francoski zunanji minister Sauvagnargues je prišel danes v Tokio, da bi se udeležil dvodnevnega letnega posvetovanja med Francijo in Japonsko. Sauvagnargues, ki ga bosta sprejela tudi cesar Hirohito in pre-

mier Tanaka, se je danes razgovarjal z japonskim zunanjim ministrom Kimuro. V središču razgovorov so bila vprašanja energije in predvsem dve načrtov, ki obkajata v tej zvezi: Kissingerjev načrt o «bloku» med državami uvoznicami petroleja, in načrt francoskega predsednika Giscard d'Estainga o dialogu med državami proizvajalkami, državami uvoznicami in državami v razvoju. Francoski zunanji minister se je med drugim javno zahvalil japonski vladi, ker med nedavnim Kissingerjevim obiskom v Tokiu ni sprejela v celoti ameriških tez.

BEOGRAD, 22. — Iz predsedstva SFRJ je bilo danes sporočeno, da je član predsedstva Edvard Kardelj na zdravljenju v kliničnem centru v Ljubljani zaradi motenj v prebavnih organih. Zdravljenje bo trajalo okrog tri tedne.

STRAHOTEN OBRAČUN BOMBNIH ATENTATOV IRA V BIRMINGHAMU: 19 MRTVIH IN 202 RANJENA

Delo reševalcev med ruševinami javnega lokala, ki ga je eksplozija bombe povsem razdejala

LONDON, 22. — Britanska policija je objavila dokončen obračun vseh raznih bombnih atentatov v središču Birminghama, nedaleč od Londona: devetnaest oseb je bilo ubitih, 202 pa sta bili ranjeni. To je bil najstrašnejši krvni davek, ki ga je moral Velika Britanija plačati za nereseno krizo v Ulstru.

Številno pekleniški strojev, ki so jih teroristi IRA podtaknili v javnih lokalih britanskega mesteca, še ni povsem ugotovljeno, vendar sta bila med ubitimi dve otroci, ki sta bila v bližini smrtno žrtve povzročili bombi v dveh «pubih», oddaljenih med samo nekaj stotin metrov. V lokalni «Mulberry bush» je bilo v trenutku eksplozije okrog 200 oseb, ki so jih ruševine zasule. Niti eden od obkoljenih lokalov ni ostal nepoškodovan. Atentatorji so po telefonu na-

povedali eksplozije, toda samo tri minute prej, tako da policija ni mogla pravočasno ukrepati. Reševalna akcija pa je bila izvedena brezhibno: kar je preprečilo, da bi bil kriv obračun še hušji.

Atentatorji so izkoristili dejstvo, da je bilo policijsko nadzorstvo v večernih urah zelo omejeno, saj je bilo osredotočeno predvsem v bližnjem mestecu Coventryju, kjer je bilo popolno pogreb voditelja IRA Jamesa McDadea, ki je bil prejšnji teden ubit, ko je pripravil bombni atentat ter mu je bomba eksplodirala v rokah. Nekaj stotin agentov je bilo tudi na letališču v Birminghamu, kjer je čakalo letalo, s katerim so morali truplo terorista odpeljati v Belfast, medtem ko ni nihče nadzoroval središča mesta:

Britansko javno mnenje je zaskrbljenost reagiralo na pokol v Birminghamu, ki ga je opozicija izkoristila za napad na Wilsonovo laburistično vlado. Desničarski krogi so zahtevali ponovno uvedbo smrtno kazni za teroriste, nakar pa je vlada odgovorila z napovedjo izrednih ukrepov za boj proti terorizmu. O teh ukrepih bo notranji minister Roy Jenkins prihodnji ponedeljek poročal v parlamentu, ki jih bo moral odobriti še pred koncem tedna. Za sedaj še ni znano, kakšni bodo ti ukrepi. Jenkins je samo dejal, da gre za izredne ukrepe, ki so opravičljivi glede na sedanji položaj. Med drugim naj bi vlada sklenila prepovedi delovanje IRA, polvojaške teroristične organizacije, ki je v preteklosti delovala predvsem v Ulstru

in v Irski republiki, zadnje čase pa je skrbil svoje delovanje tudi v Veliki Britaniji. Samo v letošnjem letu je v atentatih, ki so jih pripravili pripadniki IRA ali sorodnih irskih terorističnih organizacij, je bilo v Veliki Britaniji ubitih 40 oseb. Tragični «kolektor smrti» je sledeč:

4. februarja 1974: v Cattericku razstreljen avtobus, 12 mrtvih;

17. julija: atentat na londonski stolp, en mrtve;

5. oktobra: bomba v nekem javnem lokalu v Guilfordu, pet mrtvih;

7. novembra: eksplozija bombe v «pubu» v Woolwichu, dva mrtva;

14. novembra: atentat na telefonsko centralo v Coventryju, ena smrtna žrtev;

21. novembra: eksplozije v Birminghamu, 19 mrtvih.

PRED SESTANKOM NA VRHU EVROPSKE SKUPNOSTI

Zanimiv »poizkusni balon«brivšega kanclerja Brandta

Gospodarsko močnejše dežele naj bi pospešile medsebojno integracijo
Zadržanost liberalcev in nasprotovanje opozicije - Dogovor Pariz-Bonn

Willy Brandt, vodja Socialdemokratske partije Nemčije, je nedolgo tega izpustil — da se tako izrazimo — važen poizkusni balon, o katerem — to je gotovo — bodo še dolgo razpravljali v Evropski skupnosti. V času svojega enodnevnega bivanja v Parizu, kjer se je razgovarjal s predsednikom Giscardom d'Estaingom, premierom Chiracom in voditeljem francoskih socialistov, Mitterrandom, je Brandt na nekem zborovanju, imel pomemben govor o krizi v Ekonomski skupnosti in o važnosti zahodnonemško - francoskega sodelovanja, da bi jo premagala. Iznesel je povsem nov predlog, za katerega so v Bonnu takoj rekli, da je dogovorjen s kanclerjem Schmidtom. Brandt namreč predlaga, da bi »objektivno gospodarsko močnejši« partnerji Ekonomske skupnosti in sicer ZR Nemčija, Francija in dežele Beneluxa, nadaljevali in še pospešili gospodarsko integracijo, vtem ko naj bi drugi člani ES spriču svojega »objektivno različenega položaja« — v tem primeru gre predvsem za Italijo in Veliko Britanijo — zaenkrat počakali in imeli kar se tiče integracije manjše obveznosti, da bi se kasneje, ko bi lahko, pridružili že razviti integraciji gospodarsko močnejših partnerjev ES. Z drugimi besedami, Brandt predlaga nekakšno etapo, stopničasto pot kot izhod iz zastojaja v gospodarski integraciji ES.

Vtem ko Brandt izrecno trdi, da bi to »ne oslabilo, marveč okrepilo« ES, ker da je zdaj treba napraviti to, kar je »realno mogoče«, pa je njegov predlog krščansko-demokratska opozicija ostra napadla, ocenjujoč ga za »začetek cepitve Ekonomske skupnosti«. Dokajšnjo zadržanost in dvome glede koristnosti Brandtovega predloga oziroma ideje kažejo tudi koalicijski partnerji v Schmidtovi vladi, liberalci. Čuti je glasove, po katerih naj bi bili v bonskem ministru za zunanje zadeve »zelo skeptični« do Brandtovega gledišča in ne verujejo, da bi ga bilo moč uresničiti, namreč, da bi se Bonn, Pariz, Bruselj, Haag in Luxemburg še naprej in še bolj pristno gospodarsko zblíževali ter povezovali, vtem ko naj bi London, Rim, Kopenhagen in Dublin zaostajali, imeli manjše obveznosti, da bi enkrat kasneje spet lahko »stopili vstřic« s petico. Medtem pa Brandt opozarja, da v ukrepih skupnega poljedelskega tržišča, v monetarni praksi omejenega skupnega »plavanja«, v bilateralnem zahodnonemškem kreditu Italiji, kot tudi pri najemanju posojila v deželah - izvoznih nafte, da bi pokrili plačilne primanjlija ne-katerih dežel ES, povsod tu je že opaziti podobne poteze in praks. V vsakem primeru je gotovo, da je Brandtov poizkusni balon bil izpuščen v soglasju s kanclerjem Schmidtom.

Vendar, da bi bilo moč razumeti Brandtovo potezo — na predvečer dogovorjenega sestanka na vrhu ES, 9. in 10. decembra v Parizu, ki se nanj zelo pripravljajo, čeprav nadvse težavno in z majhnimi možnostmi za uspeh — bi veljalo prej še opisati zadevno hodiščno zelo doverljajšega bonškega kanclerja. Ta odkrito pravi, da se je Evropska skupnost znašla na »kritičnem razpotju«, ker si pač vse več ljudi v deželah »deveterice« zastavlja vprašanje, ali že ni nastopila kriza, ob kateri »ni več nastopilo samo to, kako se jo bo premostilo, marveč, ali jo je sploh mogoče obvladati.«

»Zlata leta« stalne gospodarske rasti — pravi Brandt — so preteklost, ker je energetska kriza ustvarila novo svetovno gospodarsko situacijo, kjer prihaja do spremenjajanja težišč in bogastev — ekonomske sile postajajo dežele izvoznice nafte, tako da mora Zahodna Evropa računati ne samo s tem, da bo prišlo do zastojaja v razvoju življenjske ravn, marveč je tudi možno, da bo prišlo do realnega nazadovanja, se razume, z vsemi družbenimi in političnimi posledicami. Zato je važno, meni Brandt, da se ES orientira na ono, kar je »trenutno realno in mogoče«, da se opredeli za nekakšen »neobhodni program samoohranitve«, pri čemer bo — kot zmeraj doslej — v razvoju ES — največ odvisno od zahodnonemško - francoskega sodelovanja in dogovorov. Zakaj, brez tega ni in ne more biti napredka v razvoju ES, še manj v političnem zblíževanju ter združevanju »deveterice«.

Nihče ne ve točno, kaj sta se Brandt in Giscard d'Estaing pogovarjala v kolikšni meri bi si morebiti Brandtove ideje utegnile zagotoviti določeno podporo ali vsaj simpatijo francoskega predsednika. Ker bi brez tega, razumljivo, ostale brez realnih možnosti, bi zares bile samo poizkusni balon, ki bi kmalu splahnel, celo v primeru, ko bi za temi predlogi čvrsto stal sam kancler Helmut Schmidt. Gotovo je, da Bonn in Pariz enako gledata oziroma ocenjujeta italijanske težave, ki so velika ovira za slehernega rimskega vladnega predsednika, kakor tudi ugovljaljiva, da se London ve do plebištica glede teže, ali ostane ali pa zapusti ES, ne bo hotel v nobenem pogledu na kaj obvezati oziroma, da se bo Wilsonova vlada predvsem potegovala za nakladna pogajanja za znatno izboljšanje pogojev svojega

Motiv s Proseka (Foto M. Magajna)

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Svoje dolgovno področje dobro proučite, da se vam kaj ne izmuzne iz rok. Vsaka ljubavna avantura bi doživela polom.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Spoznali boste osebo, ki vam morda velika koristiti. V čustvenih zadevah se ne spuščajte predaleč.

DVOČKA (od 21.5. do 21.6.) Organizacijsko ne boste uspeli. Zato bo šlo marsikaj napak. V družini boste morali reševati spor.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Vsi vaši načrti bodo šli narobe. To da ne obupate, kajti v nesreči se bo pokazala sreča. Ljubosumni boste.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ponujali vam bodo zaposlitev, ki je ne bi smeli odreči. Ločite dobroto od ljubezni, ljubezen pa od škibosti.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vse bo šlo prav, če se ne boste puščali stisniti speljati s poti. Zelo prijetna družba v večernih urah vas bo zabremenila.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Preveč ste si naložili dela in zato ne bo nobeno dobro opravilo. Popustljivost nekateri smatrajo za škibost.

SKORPIJON (od 23.10. do 20.11.) Neka zadeva, ki se je dolgo vlekla, bi se znala pozitivno zaključiti. Kar se ljubezni tiče, bodite brez skrbi.

V galeriji »Torbandena« razstavlja videnski slikar Zigajna

MADŽARI SO LJUBOSUMNI NA SVOJ NOGOMET

Zaplenjena knjižica pridobila na veljavi

Razkriva nepoštenost v nogometnem športu in meče slabo luč na madžarski diletantizem - Avtorjeva napaka - Kljub temu gre v promet

BIDIMPESTA, novembra. — Trenutno najbolj iskano literarno delo na Madžarskem je skromna knjižica, ki govori o nepoštenosti in korupciji v madžarskem nogometu. Čeprav je na Madžarskem veliko knjigarn, je ne boš našel nikjer, kajti madžarske oblasti so knjigo zaplenile. To so storile na zahtevo Rudolfa Illovskega, bivšega tehničnega vodje madžarske nacionalne zveze. Odkar je knjiga prepovedana, se je njena cena povzpela »med zvezde«. Do pred nedavnim, ko je bila na voljo vsakemu bralcu, je stala komaj enajst forintov, kar bi bilo v naši valuti nekaj manj kot 300 lir. Sedaj, ko ne moreš po redni poti do nje, je to že dobil izpod 500 forintov, ki je približno 3300 lir. Ko glasil madžarske »Irfusa« govor o tem primeru, pravi, da »so ljudje, ki so v tej zadevi šli ta koro daleč, da za 50 ali celo 100 forintov (od 1300—2600 lir, op. ur.) vzamejo knjigo v najem za nekaj dni«.

Ponavljamo, da ne gre za tako veliko delo. Knjižica šteje 170 strani. Toda je njen naslov je zelo »privlačen« za tiste, ki uživajo v škandalistik. Knjižica nosi naslov »Zakaj je madžarski nogomet bolan«. Delo je napisal Antal Vegh, ki bi v tej malo večji brošuri opisuje »propadanje« madžarskega nogometa, ki je nekoč, v dobi Puškaša, Kocsisa in Hiedegkutija veljal za enega najboljših ali celo najboljši nogomet na svetu. Ker vemo, da je danes Madžarska glede tega zelo nizko, po nekkih ocenah šele na 23. mestu v Evropi, je povsem razumljivo, da se madžarski človek vprašuje, zakaj to. Vrh tega je znano, da so bili in da so še vedno Madžari zelo ponosni na svoj nogomet, saj je bil ta šport, poleg mečevanja, najboljši in najbolj popularen šport v deželi.

Antal Vegh je razmeroma znan madžarski pisatelj. Vsi mu priznajo talentiranost, pa čeprav ga je pred kakimi desetimi leti

Toda avtor nadalje zatrjuje, da položaj madžarskih nogometašev ni jase. Se več, njihovi dohodki »so zaviti v tancico tajnosti«. Uradno madžarski nogometaši kaj malo zaslužijo, toda vsi vedo, da dobivajo velike nagrade, s katerimi jih obdajajo državna podjetja. In ta darila niso kar tako. Pogosto gre tudi za stanovanja ali kaj podobnega. Po pisanju Antala Vegha dohodki nogometašev niso znani zato, da bi vsi doma in v tujini imeli vtis, da na Ma-

džarskem ni poklicnega nogometa, zaradi česar morejo madžarske nogometne enajsterice nastopati na olimpijskih igrah. Letos je Madžarska, ki je zabeležila svoje največje rezultate v petdesetih letih in bi bila morala 1954. leta odnesti prvo mesto, če bi je ne bila premagala Zahodna Nemčija, ki je s tem zabeležila svoj največji uspeh, tri srečanja dobila, v enem je igrala nereseno, tri tekme pa je izgubila, tako da je bil njen zaključni rezultat bolj skromen, posebnost, če upoštevamo se dejstvo, da je deset golov dala, trinajst pa jih dobila. To prav gotovo ni uspeh. To je za Madžarsko zelo zelo slab rezultat.

Antal Vegh v svoji knjigi pravi, da ne more povedati vsega, predvsem ne tega, odkod je do bil podatke o korupciji in podkupovanju v madžarskem nogometnem svetu. Tistim, ki so mu te podatke in informacije posredovali, je bil namreč obljubljen, da jih ne bo izdal. Avtor pa vendar le pove, da mu je István Kovács, predsednik madžarske nogometne zveze, svetoval, naj ne napiše nič ene besede o nogometu. Vegh nato dobesedno pravi: »Ni soglašal s tem, da bi izbral snov za mojo knjigo. Res je, tega mi ni prepovedal. Edino, kar je točneje, je to, da je moje početje, moja zbiranje materiala dopuščal«.

Po pisanju Antala Vegha je Illovszky v nekem primeru uspeš, da so nogometno tekmo, ki jo je madžarska nogometna enajsterica igrala v Španiji proti neki španski enajsterici, kvalificirali kot mednarodno srečanje zato, ker je smatral kot neko finančno transakcijo za špance ter zanj osebno.

Illovszky, logično, vse te očitke odklanja. Bil je tehnični direktor in vodil madžarsko enajsterico dolgo let. Letos pa je moral odstopiti svoje mesto Joszefu Bosziku, znanemu madžarskemu nogometašu iz velikih dni madžarskega nogometa.

Rudolf Illovszky zatrjuje, da to, kar avtor piše v knjigi, nima z resničnostjo nobene zveze. Verjetno je avtor tu ali tam kaj pretraval, vsekakor je napravil eno napako, da je bivšega tehničnega vodjo Illovskega imenoval za državnega funkcionarja. S tem mu je dal v roke sredstva za napad, kajti tudi kak drugi državni funkcionar se je čutil prizadete, da je pristal na umik knjige. Če avtor piše o tem, kako madžarski nogometaši dobivajo nagrade in celo velike, ne odkriva nič novega. Če bi o tem hoteli pisati kaj druge, bi bilo škandalozno veliko, da ne govorimo o zadevnih razmerah v svetu, kjer se priznava poklicni nogomet in poklicni šport nasploš.

Naj bo kakorkoli, zaplemba knjige je avtorju prinesla le trenutno škodo. Prvič ko se bo Vegh pojavil spet s kakim delom, bi nadomestil to, kar je izgubil sedaj. V mislih imamo njegov materialni uspeh, ker je moralno zadostneje dobi s tem, da se njegova knjiga vendarle bere, pa čeprav skrivaj.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Tršarjevi broni v »La Lanterna«

Po dolgem presledku se kipar Drago Tršar spet pojavlja z lastno razstavo v Trstu. Pred trinajstimi leti je razstavljal v galeriji »Cavana«, sedaj razstavlja v galeriji »La Lanterna«. Kdor je videl dela njegove prve razstave in ona na skupni razstavi v Devinu, spozna tudi na sedanjih razstavah značilnosti Tršarjevega oblikovanja, ki s tenkočutnim dojemanjem vrenja sedanjosti uklepa v bron njen krepki utrip, uveljavljanje množic, združen v nekonvencionalni simbolizem, ki je značilen za tega Notranjca.

Razumljivo je zato, da srečujemo po Sloveniji in tudi drugod veliko spomenikov, ki so delo tega v Planini rojenega kiparja. Ni naključje, da ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik, v spremni besedi kataloga povezuje nastanek omenjene simbolike v Tršarjevi ustvarjalnosti s pojavnostjo kraških jam in v njih kapnikov. Očitna značilnost Tršarjevih kipov je namreč ta, da povsod zelo nagosto razvirač človeškim glavam podobne izrastke na gornjih delih čelnih ploskev, ki rastejo iz skupkov kvisku stremehčih vzporednih elementov antropomorfnih oblik. Na ta način kipar doseže izredno trdnost celovitost zasnov in kompaktnost videza, ki sprošča občutek nezadržno napredujoče uporne sile množic. Takšni kipi so iz vrste zasnov »Demonstranti« iz prve dobe v najrazličnejših kompozicijskih rešitvah, ki jih v manjših broni razstavlja tudi tu v bolj razprti izvedbi svoje simbolike, dočim gradi tudi v višino kot kaže spomenik žrtvam v Kumniku. Na razstavi je eno samo takšno večje, oziroma višje delo.

So pa tu tudi novejši kipi, kjer se simbolična razvrtitev horizontalno širi. Tu je na primer bron z naslovom »Ljudje na obzorju«. Nadalje kipar prehaja tudi v izvojitvene krogle. Iz dveh takih primerkov, ki jih umetnik naziva »Paviljona o mestu«, pa pronicira rahla lirčnost, ki zveni iz svetlo bleščeče polirane krogline površine, ki pokriva temno nekako kapniško razgibano notranjost. V tem nasprotju blešča in nekdanja temna oksidirana bronja se verjetno nakazuje morebitna prelomnica kiparjevega dojemanja okolja, ki je vsekakor mnogo spremenilo in po mnogih letih Tršarjeve dejavnosti nekoliko pomirilo.

Oba brona »Rojstvo ptice« in »Specja ptica« po svoji mehko zaokroženi izvedbi oblika jajčastih vzbočlin pričata o novi in tistnejši podstati Tršarjevega doživljajškega dela, ne več toliko vezanega na usodo in razvoj okolja, v katerem živi. Hrup množice ne doseže več s svetlim posele plastike »Rojstvo ptice«, nastajajo skromnega življenja sredi trave, a vendar tiste ptice, kateri je okorni janski in tudi poznejši človek zavidal lahkotnost njenega leta preko daljnih obzorij.

Lebenstein v Cartesiusu

Jan Lebenstein, katerega dela vije na sedanjih razstavi v galeriji »Cartesius«, se je rodil v Brestovici, umetnost po doštudiral v Varšavi, od koder se je še v mladih letih preselil v Pariz, kjer sedaj živi. Doslej je razstavljal v skoraj vseh važnejših mestih sveta, pogosto pa sodeloval na kolektivnih razstavah poljske umetnosti. V poslednjih letih pa Lebenstein nastopa tudi na razstavah francoske moderne umetnosti. Tako je pred nedavnim nastopil tudi v Zagrebu in Beogradu v letih 1968 in 1971 pa je bil nagrajen na mednarodni razstavi izvirnih risb v Muzeju moderne umetnosti na Reki.

Po razstavah v Rimu, Milanu in Turinu je sedanja tržaška razstava še četrta Lebensteinova razstava v Italiji. J. pa za razstavo edinstvena po tematski razstavljivi del, ki so obarvana risbe in kamenotiski in iz njih izstopa fantastičnost razmerja med žensko-čaravnic in hudičem, nekako tako kot so se ti odnosi zamišljali v časih zloglasne inkvizicije.

Seveda je golota ženske temu primerno odbijajoča in pogosto podobna tistim iz podob očeta fantastične likovnosti Boscha. Lebenstein se torej pogloblja v bolesto domišljijo neutešene ženske spolnosti, ki jo ponekod potencira s podajanjem podvojenega spodnjega telesa ženske, spremenjajoč žensko v štirinožno bitje. Srečujemo te stvore osamljene ali v parih, sicer pa v večini na zlojedi družbi. To dvorjenje ženski odvratnih človekolikih dvoencev s karikiranimi obrazi ali glavami prašiča, kozli ali ptice roparice, je resda odbijajoče, odvratno, vendar pa pronicia iz teh risb svojstveni čar prepovedanega greha, ki vznemirja in sprošča hladni srh, mrščavico v temnih podzavestnih delih naše duhovnosti.

Iznakaževanje teles dokazuje, da slikar ne teži h kakšni erotizaciji gledalca. Namen Lebensteinovih del je bolj zapleten. V njih verjetno hoče opozoriti našo stehznirano družbo na nevarnejše posledice sodobnega čaravništva in mu je ženska le simbol življenja, zlojede nekontrolirani tehnični napredek, iz spojitve obeh pa bi se mogla roditi še neznana oblika postagostnega življenja.

ZA OČETOM

Nekaj mesecev po tem, ko sta Stanko in Pavla postala rudniška toferja, je prišla iz glavnega perujskega mesta Lima za kuharico v rudniško kantino primorska Slovenka Ivanka Čuk in se močno začudila, ko je našla tam kar tri Slovence: Stanka, Pavla in Justa Gučiča. Bila je stara okoli petindvajset let, čedne postave in prikupnega zagorelega obraza.

Stanko in Ivanka sta si kmalu postala dobra prijatelja in ker sta bila oba še samska, sta sklenila poročiti se in si ustvariti lasten dom. Tako se je tudi zgodilo. V začetku leta 1927 sta se v Cuzco poročila. Priči sta jima bila Pavla in Just. Skromno, a veselo so obhajali poroko in se opajali z upanjem, da bodo čez nekaj let lahko spet doma v Sloveniji.

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 23. NOVEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
PRVI KANAL

9.30	- 11.30 SOLA
12.30	POLJUDNA ZNANOST, CONTROPIEDE
12.55	Komični filmi: Nore glave in Kolikšna iznajdba
13.30	DNEVNIK
14.00	Odprta sola
17.00	DNEVNIK
17.15	Program za otroke: Beli kamen
17.40	Program za mladino
18.30	Monografije: Bellini
18.55	Pustimo jih živeti: Iz ljubezni do orla
19.20	Nabozna oddaja
20.00	DNEVNIK
20.40	Glasbeno - govorni spored TANTE SCUSE
Danes se po sedmih tednih zaključuje oddaja Tante scuse, v kateri nastopata Raimondo Vianello in Sandra Mondaini, ki sta od sobote do sobote imela v gosteh kakega znanega komika ali pevca. Z njima so nastopali ansambel Ricchi e Poveri pa še nekateri umetniki varietijskega žanra. V nočnejši zaključni oddaji bosta Vianello in Mondaini imela v gosteh znano pevko Caterino Caselli	
21.50	Posebna reportaža
22.45	DNEVNIK, Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.00	Vzgojni problemi, Oddaja za šolnike
19.00	DRIBBLING, tedenska oddaja o športu
Športni dnevniki	
20.00	Večerni koncert
Nastopil bo Salvatore di Gesualdo, znan virtuoz na harmoniki	
20.30	DNEVNIK
21.00	Kdo, kdaj, kje?: HENRY MOORE
Gustav Kemperick in Arnaldo Mortilla bosta nocoj v okviru oddaje Kdo, kdaj, kje in kdaj prikazala slovitega umetnika Henryja Mooreja. Pravi avtor se bo najprej predstavil kar sam Moore, ko bo govoril o svojem življenju, o svoji ženi, o svojih prijateljih, med katerimi je tudi sloviti biolog Joseph Huxley. Program sta pripravila v zvezi z znano Moorejevo razstavo na florentinskem Forte Belvedere.	
22.00	Veliki lov: DROBDELNA DRAZBA
TV film, ki ga je režiral Sydney Hayers, v glavnih vlogah pa igrajo Brian Keith, John Mills, Lilly Palmer, Barry Morse, Nathan Dambusa, Earl Cameron, itd.	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.30, 10.35 in 12.00 TV sola: Seminar, Izobraževalna oddaja, Računalnik, V. Popović, itd.	
12.55	Nogometna tekma Bor — Sarajevo
17.35	Ansambl Ottavia Brajka in ansambel Fenix
18.05	Obzornik
18.25	Disnejev svet: Narava postavlja boljše domove
19.10	Risani filmi
19.30	DNEVNIK
19.50	Tedenski zunanepolitični komentar
20.00	Človek, ne jezi se
20.30	Moda za vas
20.40	ROZA PORTOROZA
21.30	TUJA KRIVDA
Celovečerni film, ki ga je režiral Richard Colla. Bogata mlada žena se dolgočasi ob prezaposlenosti možu - sodniku. Po naključju sreča simpatičnega fanto, ko se ji pokvari avtomobil in ji ga ta popravi. Nato se večkrat srečata in postaneja ljubimca. On je do nje indiferenten, znanca ji tudi pravi, da je ženskar. Ona tega ne verjame. Popelje jo v svoje ljubzensko gnezdo, kjer jo namerava ubiti, da bi se maščeval možu - sodniku, ki ga je pred časom po krivem obsodil	
23.05	DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

12.55	Nogomet Bor — Sarajevo
19.45	Trije smešni, oddaja za otroke
20.15	DNEVNIK
20.30	Svet v vojni: PODMORNICA NA ATLANTIKU
21.30	Serijski film Colombo
22.40	Simfonični orkester RTV Ljubljana

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15	Poročila: 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Starejša lahka glasba; 9.35 Strnje na komedija; 10.35 Glasbeni variete; 11.50 Zborovski petje; 12.40 Današnje pesmi; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 16.35-17.00 Ital. folk glasba; 17.30 Reportaža; 17.50 Za konec tedna; 19.55 Plošče; 22.55 Glasba v večeru.
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15	Poročila: 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Starejša lahka glasba; 9.35 Strnje na komedija; 10.35 Glasbeni variete; 11.50 Zborovski petje; 12.40 Današnje pesmi; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 16.35-17.00 Ital. folk glasba; 17.30 Reportaža; 17.50 Za konec tedna; 19.55 Plošče; 22.55 Glasba v večeru.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 7.40 Jutranja glasba; 8.45 Glasba in nasveti; 11.15 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Pevci lahke glasbe; 15.45 Poskočne; 16.45 Za konec tedna; 17.15 Primorska in njen ljudski; 18.00 Pisana glasba; 18.30 Zapoljno in zaigrano; 19.30 Glasba v večeru; 20.45 Glasbeni vikend; 22.35 Plesna glasba.	
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 7.40 Jutranja glasba; 8.45 Glasba in nasveti; 11.15 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Pevci lahke glasbe; 15.45 Poskočne; 16.45 Za konec tedna; 17.15 Primorska in njen ljudski; 18.00 Pisana glasba; 18.30 Zapoljno in zaigrano; 19.30 Glasba v večeru; 20.45 Glasbeni vikend; 22.35 Plesna glasba.	

MAC

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila: 7.30 Jutranja glasba; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.40 Izbran spored; 12.10 Lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se diletanti; 14.05 Drugi glas; 14.15 Znanstvena oddaja; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.40 Veliki variete; 18.00 Musical; 20.00 Spontinijeva opera »Milton«; 21.30 Rossinijeva opera »L'occasione fa il ladro«.	
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila: 7.30 Jutranja glasba; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.40 Izbran spored; 12.10 Lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se diletanti; 14.05 Drugi glas; 14.15 Znanstvena oddaja; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.40 Veliki variete; 18.00 Musical; 20.00 Spontinijeva opera »Milton«; 21.30 Rossinijeva opera »L'occasione fa il ladro«.	

II PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30	
---------------------------------	--

PIŠE JANEZ TRNOVC, RIŠE MIKI MUSTER

sta si kmalu postala do-
sta bila oba še samska,
se in si ustvariti lasten
di zgodilo. V začetku leta
u poročila. Priči sta jima
skromno, a veselo so ob-
opajali z upanjem, da
lahko spet doma v Slo-

Leto nato se je Stanku in Ivanki rodil
prvi sin in dala sta mu ime Bojan. Stanova-
nje sta si medtem uredila v sobici v večji le-
senjači, v kateri je stanovalo nekaj poroče-
nih rudniških nameščencev in delavcev. Hra-
nila sta se še dalje v rudniški kuhinji, v ka-
teri je bila kot kuharica zaposlena Stankova
žena in Bojanova mati. Tako je potekal čas.

Ford v Tokiu

Tokio je doživel nekaj, česar še ni videl: Ginza, srce prestolnice, je bila okrašena z ameriškimi zastavami. Potrebnihih bilo 14 let, da je lahko prvi predsednik ZDA stopil na japonska tla, kajti leta 1960 so zaradi napovedane demonstracije Eisenhowrjev obisk odpovedali...

Po drugi strani je to prvi obisk v tujini, ki ga je opravil Gerald Ford v svojstvu predsednika ZDA, če odmisli močno beženo srečanje z mehiškim predsednikom na mehiško-ameriški meji. Najbrž ni zgoj naključje, da je predstavniki Behe hiše na večer pred Fordovim odhodom na azijsko turnejo — v Tokio, Seul in Vladivostok — sporočili, da se je predsednik odločil kandidirati tudi na predsedniških volitvah čez dve leti. Ford je torej prišel v Tokio kot državnik, ki ni uprethodnega značaja.

Zmotno bi bilo trditi, da se ta zunanje-politični debut odvija v najbolj srečnih okoliščinah za ameriškega predsednika. Delne volitve v kongres niso okrepile Fordove pozicije doma, Združene države so še vedno brez podpredsednika, nesoglasja med ZDA in zavezniki glede energetske krize pa so še občutna.

Omajana pa je tudi pozicija Fordovega sobesednika v Tokiu. Zaradi notranje-političnih skandalov napovedujejo Tanaka le nekega tednov političnega življenja in v takih okoliščinah je očito, da ameriško-japonski razgovori niso mogli biti poglobljeni, konkretni in izčrpani, kar je razbrati tudi iz dokaj posplošnega skupnega sporočila, ki so ga objavili. Ameriški predsednik je pač moral paziti, da ne bi ustvaril vtisa, kot da je japonski notranje-politični krizi kakorkoli podpira Tanaka.

Kljub vsemu temu pa pripisujejo Fordovemu obisku v Tokiu velik pomen. Ne glede tega, kar je bilo na dveinpolurnem razgovoru med Fordom in Tanako sklenjeno, marveč glede tega, kar si je od obiska z japonskega stališča moč obetati. In kaj je to?

Japonci so ob več priložnostih demonstrativno pokazali, da stili ameriške politike do Japonske, ki ga je posebej tandem Nixon-Kissinger, ne ustreza doseženi stanju v ameriško-japonskih odnosih, kaj šele, da bi pospeševal nadaljnji razvoj ameriško-japonskega zavezištva. Fordov obisk v Tokiu naj bi bil znamenje, da je ta stila tudi za ameriško diplomacijo že zastavel in da uvaža Ford v State Departmentu nov način dela, vsaj kar zadeva glavnega zaveznika v Aziji, to je Japonsko, ki je na večer pred prihodom predsednika ZDA avtoritativno tepricalno odločilo: Tokio je zavrnil Kissingerjev predlog o konferenci glavnih porabnikov nafte in se odločil za francosko varianto konference, ki naj bi zbrala za okroglo mizo proizvajalce in porabnike nafte. Poleg tega pa je naredil prvi korak k pogajanjem za sklenitev mirne pogodbe in sporazuma o prijateljstvu med Japonijo in Kitajsko, ne glede na zastoj v procesu popolne normalizacije med Washingtonom in Pekingom.

Fordov obisk je torej za Japonce pomemben predvsem s tega vidika, čeprav se niso potrudili, da bi prikriti razočaranja, ker je bil vključen v okvir širše predsednikove turnee, katere naslednji etapi sta Seul in Vladivostok.

M. SUSTAR

„Zoprni Nemci v Afriki“

V Namibiji živi močna nemška kolonija, ki zvesto posnema južnoafriško rasistično politiko — Zagledanost v preteklost — Ulice nacističnih veljakov

OD NASEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, novembra — Zahodni Nemec ne ve, ali naj se smeje ali zgrozi: na televiziji gleda, kako njegov rojak v podobi kolonialnega farmarja preverja svoja črnska služabnika, kaj vse zna. »Bundo, povej, kako laja pes!« — »Hau, hau!« — Črnci ubogljivo spuščajo zdi te zdaj druge glasove. Beli gospodar pa samozavestno sedi in dokazuje pred kamero svojo nadvrednost. Kraj dogajanja: Windhuk, administrativno središče Namibije, ki ji Nemci še vedno pravijo »Südwestafrika«. Saj je v tej južnoafriški provinci nemščina tudi eden treh uradnih jezikov. Bila je nekoč kolonija Bismarckovega rajna.

V drugi televiziji oddaja se komisar Združenih narodov za Namibijo Irec Sean MacBride zgraža nad nedolovskim rasizmom, ki ga v najhujši obliki izvajajo v »jugozahodni Afriki« Nemci. Od Bonna zahteva, da poseže vmes in svojim rojakom vendarle dopove, da sramotijo vso zahodno civilizacijo.

V tretji televiziji oddaja vrhunski politični satirski isče tistega pravga Nemca. Doma ga pravzaprav ne more več najti, razen redkih izjem v Straussovi Bavarski. Ti se hranijo dobre stare nemške nacionalne vrline. Zato pa nemški korenjaki krasijo lep kos sveta tam na jugu Afrike.

V Stuttgartu lahko slišiš takšen prepričevalni rotovž: »Mi Nemci smo zadnjih sto let kazali pot razvoja vsemu svetu. Zdi pa nas že črni v nemirajo, in to od same zavisti. Ti lenuhi nočejo delati, pa ne trpijo tudi naših pridnih Nemcev, da bi si širili farme. Se nimajo bomo morali podrediti, še to ne bomo smeli več glasno reči, da smo Nemci. Ampak jaz čutim po nemško in bom za Nemčijo do smrti!« — »Kaj le tvevaš, mar ne veš, da nam ravno ti junjkerji sramoto dela-ju...«

Jugozahodna Afrika (danes Namibija) je bila med leti 1884 in 1918 kolonija nemškega rajna, in to ena največjih prekomorskih posesti sploh. Po kapitulaciji je 1920 Društvo narodov dalo deželo pod mandat Južnoafriški uniji, ki pa jo je administrativno in politično spreminila v svojo provinco ter se po drugi svetovni vojni ni niti zmeniti hotela več za to, da bi priznala skrbstvo Združenim narodom. Rasistično politiko je uzakonila tudi tu.

ZELEZNI KRIZCI ROZLAJO — Hans-Ulrich Hasse iz rudarskega mesta Tsumbe je zdaj star 55 let. Ima južnoafriški potni list, toda še vedno je ponosen, da je bil poročnik Hitlerjevega letalstva.

1966 je generalna skupščina Združenih narodov odvzela Južni Afriki mandat nad Namibijo (kratki je dežela došla novo ime) ter postavila zanjo skrbstveni svet. Ker pa se je Južna Afrika še naprej upirala, je leta 1971 razglasilo mednarodno sodišče v Haagu prisotnost Južnoafriške republike v Namibiji za nezakonito. Pri teh sklepih pa je tudi ostalo.

Kot le redko kje se je ravno v Namibiji ohranil nemški kolonializem v vseh grobih oblikah. Kdo je zanj odgovoren? Bona pravi: ti Nemci niso nikoli bili državljani Zvezne republike Nemčije — čeprav pa po drugi strani razglašajo ustavno načelo, da so vsi Nemci avtomatično (lahko) tudi nemški državljani, torej državljan ZRN — marveč potomci pruskih in drugih kolonizatorjev ali pa beguncev iz Hitlerjevega rajna. Torej mi ne moremo tu ničesar storiti. Pač pa Bonn vzdržuje v Windhuku svoj konzulat in ima dve državni šoli. Da bi pač skrbel za nego nemškega jezika in kulture. Čemu nam konzulat, če pa to niso niti naši državljani niti jih lahko kakorkoli patroniramo, pogosto zahtevajo na prednji krogi v ZRN, naj Bonn vendarle ukine konzulat v Windhuku, da ne bi še naprej držal črne Afrike.

Rasisti, nacionalisti in kolonialna gospodstva (tako zmerja Nemce v Namibiji nobelovec — komisar OZN Sean MacBride) se pa samo širijo. Okoli 30 tisoč jih je v deželi, ki je velika okoli 825 tisoč kvadratnih kilometrov in ima okoli 900 tisoč prebivalcev, med njimi dobrih 90 tisoč belcev. Kaj pa Nemce ravno drži v »Südwestu«, kot kar na kratko imenujejo »svojo« provinco? To je vendar dežela diaman-

tov, urana in drugih rudnin, izredno plodne zemlje, deželni ogromnih farm, ki jih držijo v rokah belci, črnci pa jim vdano — vse manj sicer — služijo.

Vse diši po krvi

Preko 200 milijonov dolarjev potegnejo tuje firme iz bogate dežele. Med njimi so na prvem mestu zahodnonemški koncerni. Deset odstotkov belega prebivalstva ima v rokah tri četrte vsega — in to velikega — bogastva v Namibiji.

Stvar ni zahodnonemškemu tisku nič kaj prijetna. Veliki magazin »Stern« se je lotil sramote. »Zoprni Nemci v Afriki« (naslov reportage) gojijo še danes nacistično ideologijo, nosijo Hitlerjeve »železne križe«. Bonn jih podpira s svojim konzulatom, ki ni slučajno na vogalu dveh znamenitih ulic: Kaiserstrasse in Göringstrasse (pomenovana ba je po očetu Hermannu Göringu, ki je bil »Deutsch-Südwest-Reichskommissar«).

Vsako drugo ime v telefonem imeniku je nemško, pravi »Stern« in obtojuje: »Še bolj radikalno kot v sosednji Južni Afriki loču-

jejo tu ljudi različne barve kože. Tu so bele in črne šole, bele in črne cerkve, bele in črne banke, bele in črna strnišča. Lokalci za črne so vedno za dve kategoriji slabši. Tudi bele in črne zakone imajo tu. Črnce lahko držijo v preiskovalnem zaprtju tako dolgo brez sodbe, dokler se beli varovanci zakonitosti ne prepričajo o njihovi nedolžnosti.

Organiziran odpor domačinov raste. Nemci se počasi le odločajo za bonške potne liste (okoli šest tisoč jih že ima konzulat) in prenašajo kapital na tajne švicarske bančne račune. Njihovi »führerji« pa vodijo boj. Njihov glavni »führer« je nekateri osebni prijatelj Adolfa von Thaddena, »führerja« neonacistične stranke NDP. To je Kurt Dahmann, izdajatelj dnevnika »Allgemeine Zeitung«, ki izhaja v šest tisoč izvodih dnevno in poziva vse Nemce na organiziran odpor proti črncem.

Angola in Mozambik kaže ta pot tudi Namibiji. SPD je poslala v deželo svojo poslanko, ki je prišla nazaj polna groze: kmalu bo prišlo do prelivanja krvi. Ta krat bo tudi Bonn hveljal. Češ vpleten v konflikt kot ena vojskujočih se stran v črni Afriki. Takrat se bo moral konkretno izraziti o svoji protirasistični politiki.

Zahodni Nemec se bo še lahko čutil nad svojo neslavno zgodovino.

ANTON RUPNIK

Za gram sveta

Konstantin bo dobil glasove po eni plati v vojski (general Davos, načelnik generalnega štaba, je vnet monarhist), v plejadi suspendiranih oficirjev in v tistih krajih, kjer so po tradiciji podpirali krono, se pravi na Peloponezu, predvsem v južnem delu, v Epiru in na Kikladijskih otokih. Zanj bo glasovali tudi del meščanstva in del birokracije. Vse to naj bi mu po izračunih prineslo 25 do 30 odstotkov glasov. Skratka, takorekoc gotovo je, da se Konstantinu Karamanlisu ne bo treba soočiti z žensko, ki jo najbolj sovraži, s kraljico materjo Frederiko, ki ga je pred enajstimi leti prisilila, da je odšel v izgnanstvo.

LA STAMPA

Ko bi Washington želel, da bi bil očitno lahko utrl pot za ponovni sprejem Kube v organizacijo ameriških držav (OAD). Potrebno je bilo glasovati za sprejem, ne pa se vzdržati. Ljudje v marsikateri latinskoameriški državi težko razumejo, da lahko ameriški predsednik obišče Peking ali si prizadeva doseči sporazum z Moskvo, medtem ko je videti normalizacija odnosov s Kuba nemogoča. In res bi bilo lahko koristno za obe strani, če bi razbili karibski led. Kuba bi bila lahko hvalježno tržišče za ZDA.

Marsikdo se zanima za kubanski sladkor. Castro namiguje, da bi rad diverzificiral svojo industrijo, in ZDA bi bile lahko najboljši partner pri modernizaciji pridelovalna sladkorja na Kubi.

THE FINANCIAL TIMES

»Zaradi precej perversnega »neutrarnega« stališča ZDA je Kuba ostala formalno zunaj medameriškega sistema. To je obžalovanja vredno. Zdržene države so si leta 1964 z vsemi močmi prizadevale, da so pripravile Organizacijo ameriških držav od tega, da je izključila Havano. Bilo bi torej normalno, da bi Washington zdaj, ko se je dvojni strah pred kubansko subverzijo in sovjetskim prodiranjem poleg, olajšal Kubi ponovni vstop. Na zasedanju OAD v Quitu so sicer samo tri države (Urugvaj, Paragvaj in Čile) glasovale za to, da vrata ostanejo zaprta. Toda ZDA so se zvišeno vzdržale in s tem potegnile za seboj še štiri druge, ki se običajno ravna po njihovem zgledu: Gvatemala, Nikaragva, Haiti in Bolivijo. Tisti, ki so hoteli vrata odpreti, so tako zbrali le 12 glasov, medtem ko jih je bilo po-

Herald Tribune

IRONIMUS

Süddeutsche Zeitung

Calley ali — kje je My Lai?

Poročnika Williama Calleya, morilca iz My Laia, so izpustili — Slaba vest ima kratek spomin — Pred tremi leti razcep v naciji, danes ravnodušnost

OD DOPISNIKA OSLOBODJENJA ZA DELO

NEW YORK, 21. nov. — Razpiti poročnik William Calley je že nekaj dni na prostosti. Njegov predčasni odhod iz ječe, pravzaprav hišnega zapora, ni povzročil posebnih pretesov in razburjanj. Toda ali je res že kdo pozabil na My Lai in zločine nad prebivalci te vietnamske vasi?

Pred dobrimi tremi leti je bil poročnik Calley za mnogo Američanov simbol moralne zmede ZDA v njih razmerju do vietnamske vojne. Nekateri so videli v njem hladnokrvnega morilca nebojnih žensk in otrok, drugi pa je žrtve ciničnega pokusa Amerike, da bi si z njegovo obsodbo potolažila vest, se spokorila za vse tisto, kar je počela v jugovzhodni Aziji. Nihe ni dvomil, da je Calley kriv, marsikomu pa se je zdelo absurdno da bi moral sedeti na zatožni klopi in on in delati pokoro za grehe drugih.

Poročnik Calley se je na sodišču zagovarjal, da je izpolnjeval ukaze nadrejenih in da je bil tako kakor vsi drugi samo orodje politike ZDA v Vietnamu. Toda seznani obtožbe se je med procesom čedalje bolj krčil in od 25 častnikov in vojakov je na njem ostal samo William Calley. Sodišče je ugotovilo, da je s premislekom umoril najmanj 22 civilistov iz My Laia. Najprej so ga obsodili na doživetno ječo, nato so mu kazen spremenili v 20, nazadnje pa v 10 let ječe.

Tri dni po obsodbi je posredoval tedanji predsednik Nixon ukazal je, naj poročnik Calleya premostijo v hišni zapor. Dobil je udobno stanovanje, pred hišo je imel vrt, gojil je zelenjavo, redil ptice, užival v kuhanju in sprejemal obiskovalce.

Komaj se je dobro iztekla tretjina že tako ali tako znane kazni, pa so Calleya izpustili na prostost. V utemeljiti je rečeno, da je poseben odbor obravnaval s danje psihično stanje letnika in njegovo vedenje med prestajanjem kazni. Razpravljalo so tudi, ali bi bil Calley zmožen ponoviti takšno ali podobno kaznivno dejanje.

Nazadnje so ga izpustili proti varščini 1000 dolarjev, kar je smešen znesek ne samo glede na višino kazni, temveč tudi glede na težo storjenega dejanja. Pred dvema letoma je nekdanji ameriški tožilec na procesu proti nemškimi vojnim zločincem v Nürnbergu in profesor prava na kolumbijski univerzi J. Taylor pisal o odgovornosti vlade ZDA za ravnanje njenih vojakov v Vietnamu. Izdal je knjigo z govornim naslovom: »Nürnberg in Vietnam: ameriška tragedija«. V njej je ostro kritiziral brezbržnost oblasti in sodnih organov. Posebno jim je očital, da niso »slišali« nobenega višjega častnika ali kogarkoli od tistih, ki so slekli vojaško suknjo, še preden je javnost »vedela« za pokol. Oproščen je bil celo kapetan, pod katerim je služil Calley. Taylor poudarja, da je očitno, da ZDA niso izpolnile svojih mednarodnih obveznosti na temelju ženevske konvencije, za katero se takrat zavzemale, da bi jo 1949 kodificirale.

Iz nekega drugega dela je razvidno, da so imele ameriške enote inspektorje, katerih dolžnost je bila ugotovljati, če se je zgodilo kaj nedovoljenega in seznanjati višje vojaške organe. Toda inspektorji, ki so tako ravnali, niso dosegli nič ali pa so jo celo sami izkupil. Ne ki Tony Herbert, inspektor v 173. brigadi, je dejal, da se mu od tistega, »kar je videl v Vietnamu, se zmeraj obrača želodec«. In tja je odšel zato, da bi ugotovil, kako se vedejo vojaki. Naročil so mu: »Treba je samo spoštovati predpise, v predstih boš našel vsa navodila.«

Herbert se je držal pravil in ko je videl, kako so

južnovietnamski vojaki ubili skupino ljudi, je poročal namestniku komandanta brigade Rossu Franklinu. »Pričakoval sem, da bo Franklin ukazal, naj zadevo razisčemo, vendar me je zavrnil, da lažem in da se ni nič zgodilo.« V naslednjih dveh tednih je Herbert opozoril Franklinu še na sedem incidentov. Tako so vojaški preiskovalci nekemu Vietnamcu med zaslišanjem zatlačili v usta mokro krpo. Vmešal se je Herbert in pozneje na to opozoril Franklinu, ta pa mu je odgovoril: »To je dovoljena tehnika zasliševanja v vojni. Če so vaša moralna čustva prizadeta, bo najbolje, da slečete uniformo.«

Se huje je bilo v štabu brigade, kjer so Vietnamci ovili z žicami vojaškega telefona, nato pa spustili tok, ker so mislili, da bo spregovorila. Herbert si je zapisal imena »elektrikarjev in jih prijavil Franklinu. Nato so mu kratko malo prepovedali hoditi na zaslišanja.

Pred tremi leti, med procesom proti Williamu Calleyu,

ZLOČINEC ALI FANT OD FARE? — Za ene je poročnik William Calley hladnokrvnen morilec, sam sodi, da je bil zgolj kolese vojaškega stroja, za tretje je strunen vojak domovine. Po treh letih hišnega zapora so ga izpustili — torej? Foto: Arhiv »Delaa

Zgodovinski dokument prijateljstva

Arbeiderbladet: Knjigi kot je »Norveška Jugoslavija« ni para

OSLO, 21. nov. (Tanjug)/— Celotni norveški tisk je s priložnostnimi, toplimi in prijateljskimi članki ter ocenami zaznamoval tiskanje prve izdaje knjige »Norveška Jugoslavija in Jugoslavija Norveška«. Knjiga je tiskana v norveškem in srbohrvatskem jeziku. Pisali teh članke, znani norveški publicisti in novinarji, soglasno ocenjujejo, da je skupna knjiga Jugoslovancev in Norvežanov »edinstveno publicistično delo dveh prijateljskih narodov in edinstven svetovni primer v zgodovini odnosov med posameznimi državami. Vodilni norveški dnevnik »Arbeiderbladet« ugotavlja, da podobne knjige, kolikor je znano, še niso objavili nikjer drugod na svetu.

Druga faza angolske dekolonizacije

Kabinda kot rušilna rezerva

Antunes v Alžiru, Soares v Kinshasi

Dekolonizacija Angole stopa v drugo, še vedno pripravljeno fazo. Portugalski minister brez listnice, eden najmočnejših ljudi v »Gibanju oboroženih sil« major Ernesto Melo Antunes se je dan v Alžiru pogovarjal s predsednikom MPLA dr. Agostinhom Netom, za konec tedna pa je napovedano, da bo zunanji minister Portugalske dr. Mario Soares odpotoval v Kinshaso, kjer se bo sestel s šefom druge osvobodilne organizacije — FNLA — Robertom Holdenom. Razgovori v Alžiru in Kinshasi imajo isti cilj: formiranje prehodne vlade v Angoli, ki naj bi jo sestavili predstavniki vseh treh osvobodilnih gibanj, to je MPLA, FNLA in UNITA, po vzoru, ki se je v Mozambiku obnesel.

Toda razmere v Angoli so bistveno različne od razmer v Mozambiku, tudi če odmislimo različnost v strukturi »portugalske navzočnosti«. Z močnim in na širokih političnih koncepcijah zasnovanimi FRELIMO se je bilo neprimerno lažje sporazumeti glede prehodne vlade v Mozambiku, kot je to primer v Angoli, kjer naj bi tako vlada sestavljala tri po političnih in socialnih pogledih popolnoma raznolika osvobodilna gibanja, od katerih eno — UNITA — sploh ni priznalo od Organizacije afriške enotnosti.

Drugi element, ki otežuje razgovore v sedanjih fazi portugalske dekolonizacije, je razcepljenost v vrstah MPLA. Po arbitraži »mimi afriškega« rha v Brazzavillu (udeležilo se ga je 14 afriških držav) je MPLA ostala enotna organizacija in dr. Agostinho Neto njen predsednik, toda Daniel Chipenda, vodja »frakcije z vzhoda«, ki je

skupaj s Pintom Andradom dobil podpredsedniško mesto, v praksi nastopa kot še samostojno gibanje in s tem slabi pozicije MPLA tako za okroglo mizo s Portugalski kakor v razmerju sil med tremi osvobodilnimi gibanji, med katerimi se FNLA Roberta Holdenusa s podporo Zaire, določeni ameriški krogi in Kitajcev že kaže v vlogi vodilne sile bodoče neodvisne Angole.

Kot se nedorečeno vprašanje z eksplozivno močjo kongoske Katange pa visi v zraku problem Kabinde, angolske enklave, stisnjene med Zaire in Kongo (Brazza), ki preko svojega osvobodilnega gibanja FLEC ob podpori Kinshase, ameriške družbe »Gul Company« ter Roberta Holdenusa zahteva neodvisnost zunaj okvirov neodvisne Angole.

Kaj je razumeti pod »vprašanjem Kabinde«, ki je postalo aktualno po

25. aprilu, ko se je sprožil proces dekolonizacije portugalskih kolonij?

Kabinda je angolska enklava brez skupne meje z Angolo. »Miniaturni Vzhodni Pakistan«, pravi Andre Mingas, predstavnik FLEC v Luandi. Meri 2280 kvadratnih kilometrov, šteje 62.000 prebivalcev, geologi pa ji napovedujejo bogatstvo afriškega Kuvaja, čeprav strokovnjaki v Luandi trde, da so to napovedi prenaplajene iz političnih razlogov in da je 13 milijonov ton nafte maksimum, kar bi se dalo iztisniti iz nečrni je pokrajine.

Ko se je 25. aprila s prevratom v Lizbonu zamajala stavba portugalskega kolonialnega cesarstva, so se v luizitanski prestolnici pojavili predstavniki FLEC, to je organizacije, ki se je proglasila za osvobodilno gibanje Kabinde, in s kratkim memorandumom zahtevali, naj dobi deželica državno samostojnost neodvisno od Angole. Identična dokumenta sta bila predložena Organizaciji afriške enotnosti in Združenim narodom; dokument je došel ostal brez uradnega odziva, s čimer pa ni rečeno, da njegova vsebina ni razširila maneverskega prostora za najrazdalnejše afriške in neafriške interese v tem stateško ključnem prostoru afriške celine, ki se imenuje Angola.

Zahteva po neodvisnosti Kabinde se opira na zgodovinske in mednarodne pravne argumente. Deželica je bila do berlinskega kongresa 1885 formalno samostojna kot kraljevstvo N'Golo. Šele takrat — Angola je bila že 300 let portugalska kolonija — so vselestile sklenile, naj pride tudi ta preostanek afriške neodvisnosti pod varstvo kake evropske sile in s sporazumom v Simulambucu, ki je bil podpisan 1. februarja 1885, je bilo kraljestvu dano na voljo, naj med štirimi državami — Francijo, Belgijo, Nizozemsko in

Portugalsko — izbira svojega protektorja. Takratni kralj N'Gole se je, očitno po nasvetu Britanije, ki je skušala zajeti francoski in belgijski prodor v Afriki, odločil za Portugalsko.

Po sporazumu iz Simulambuca je Kabinda postala protektorat, do katerega ima protektorska sila — Portugalska — čisto določene obveznosti: pripraviti jo za neodvisnost. Spočetka je bil v Kabindi samo portugalski rezident, z leti pa so tja prišli trgovci in vojaki; dežela je, ne da bi jo kdo vprašal, izgubila status protektorata in postala kolonija, ki so jo priključili Angoli, čeprav je imela vedno poseben položaj, ne samo v upravnem, marveč tudi v gospodarskem pogledu: s sporazumom v Simulambucu je namreč postala svobodna carinska cona za široko področje takratnega francoskega in belgijskega Konga, tja do takratne britanske Rodezije. S tem si je Britanija kot vodilna finančna sila v

portugalski Angoli zagotovila očitno prednost pred svojima kolonialnima rivaloma, Francijo in Belgijo. Svoboda carinska cona — pa je pivila tudi na položaj in miselnost v Kabindi: življenjska raven je neprimerno višja kot v sosednjih državah; Kongo (Brazza) in Zaire sta po proglasitvi neodvisnosti odpovedali sporazum, ki se nanaša tudi na njuno ozemlje.

Na podlagi teh argumentov zahteva FLEC, ki se je proglasila za osvobodilno gibanje Kabinde, neodvisnost za deželico, ki jo je Portugalska po sklepu vvelil in po njeni lastni odločitvi dobila le v protektorsko upravljanje in je ni nikdar zavojsčila kot kolonijo. »Če Portugalska dekolonizira svoje kolonije, potem naj v Kabindi vzpostavi stanje, kakršno je bilo pred berlinskim kongresom in pred sporazumom v Simulambucu.« To je formalnopравни argument za separatično težnjo, ki jih je na okroglo mizo dekolonizacijskega procesa, vrhla BLEC, organizacija, ki ima veliko več opore v sosednjih državah, v Kongu (Brazza) in v Zaire, kot v Kabindi sami, kjer ima najmočnejši politični in vojaški vpliv Netova MPLA.

Argumenti, ki segajo za stoletje nazaj, seveda v današnjih afriških razmerah zbledijo pred stvarnostjo današnjega afriškega trenutka, kajti slierna cepitev odpira vrsto novih, podobnih primerov in nevarno širi manevrski prostor vsem neafriškim interesom, ki skušajo v okviru dekolonizacije ohraniti in legalizirati neokolonialistične odnose.

In Angola je v sedanjem trenutku najprimernejši teren za manevre v tej smeri.

Miran Suštar

Več kmetijskih pridelkov

V zadnjih petih letih so v Makedoniji povečali obseg kmetijske proizvodnje za 40 odstotkov — Zaradi večje proizvodnje večji odkup tržnih presežkov

Makedonija je v zadnjih petih letih v kmetijstvu naredila velik korak naprej. V tem času so povečali obseg kmetijske proizvodnje za 40%, od tega na družbenem sektorju za 75%, na zasebnem pa za 30%. Letna stopnja rasti kmetijske proizvodnje je v tem obdobju znašala 3,8%, s tem da so na družbenem sektorju zabeležili celo 8,1% rast, v zasebnem pa 2,5%.

Koliko to pomeni, pove podatke, da je rast kmetijske proizvodnje v državi v tem času znašala 1,7 do 1,8 odst. Še več pa povedo podatki o povečanju pridelkov pri posameznih poljščinah (v tonah):

	1968	1973	indeks
pšenica	238.000	275.000	115
rž	17.700	31.700	179
tabak	20.200	27.500	136
sončnice	9.200	23.600	256
povrtnine	390.000	563.000	144
sadije skupaj	88.500	131.000	148
jabolka	41.800	70.300	168
grozdje	138.000	197.000	143
vino (mlaj, litrov)	44	75,5	171

Indeksi rasti se gibljejo od 115 do 296, kar je za petletno obdobje vsakega lep uspeh. Zagotovo pa se s tako povečanimi pridelki, in tako kratkem obdobju, ne morejo pohvaliti v nobeni republiki.

Večja kmetijska proizvodnja je vplivala tudi na večji odkup tržnih presežkov. Tako se je odkup žita povečal od 118.000 ton v letu 1968 na 175.000 ton v letu 1973, povrtnin od 33.000 na 75 tisoč, sadij od 55.000 na 126.000 ton, jajo od 35 milijonov na 244 milijonov komadov in mlečnih proizvodov od 15.000 na 33.000 ton.

Doseženi uspehi v kmetijstvu so rezultat velikih vlaganj v to pomembno gospodarsko panogo. V zadnjih petih letih je odpadlo na investicije v družbeni sektor kmetijstva kar 19,7 odstotka vseh vlaganj v makedonsko gospodarstvo. (Jugoslavija 9,9 odst., Slovenija od 7,1 do 10,6 odstotka). Z družbenimi naložbami razvoja Makedonije za obdobje 1971–1975 je predvideno, da bodo v družbeni sektor kmetijstva vložili 2.330 milijonov din, kar bo še vedno znašalo 14,6 odst. od skupnih vlaganj v gospodarstvo.

Nad 50 odst. denarja so doslej vložili v izgradnjo hidro-melioracijskih sistemov. Sedaj bo zgrajena prva faza. V zadnjih petih letih so v Makedoniji napeljali vodo na 42.240 ha. Tako sedaj lahko namakajo že 95.000 ha zemlje, pred vojno so namakali le 17.000 ha. Leta 1975, ko bodo zgradili prvo fazo namakalnih sistemov.

niji. Janiko Lazarevski, sekretar za kmetijstvo je dejal, da se stvari, tam, kjer je voda, obnejo za 180 stopinj. Rezultati so fantastični, zlasti v pridelovanju povrtnin. To pomeni, je dejal Lazarevski, da so investicije pravilno usmerjene in da je treba še hitreje naprej in da makedonsko kmetijstvo s tem dobi največji temelj za intenzivni in stabilnejši razvoj.

Lani je Makedonija dobila od mednarodne banke za obnovo in razvoj sredstva za izgradnjo tako imenovanega agroindustrijskega projekta Makedonije za obdobje 1973 do 1978. Predračunska vrednost prve etape tega projekta znaša okoli 1.035 milijonov din, od tega odpade na mednarodne banke 527 milijonov, drugo pa na sredstva zelene narave, na sklad za manj razvite itn. V okviru tega projekta bodo zgradili pet farm za okoli 5000 krav, hlev za okoli 4.000 pitancev, tri farme za rejo prašičev (30 tisoč pitancev) in 4 farme za rejo pujskov. S tem denarjem bodo obnovili tudi okoli 3.600 ha vinogradov. V načrtu pa so še gradnja tovarne za predelavo mesa, dve hladilnici, osem ribnikov, vinska klet (300 milijonov litrov), tovarna za predelavo sadij, itn. Precej denarja bodo porabili še za dograditev namakalnih sistemov.

Z zelenim načrtom so si med drugim zadali nalogo, da bodo povečali pridelovanje bombaža, riža, zelenjave, za

kar bodo vložili precej denarja. Računajo, da bi po teh investicijah lahko pridelali za jugoslovanske potrebe okoli 90 odst. riža, sedaj 50 odst., in 10 odst. bombaža, sedaj 5 odst.

RAJKO OCEPEK

Povečan potniški promet

BEograd — V vseh prometnih vejah, razen v pomorskem prevozu, se je v zadnjih devetih mesecih promet znatno povečal. Statistični podatki kažejo, da so največje povečanje prometa zabeležili v letinskem prometu — za 16 odstotkov v primerjavi s istim obdobjem lani. V celotnem prevozu se je promet povečal za 15 odstotkov, v železniškem za 11, v rečnem za 10, v pomorskem prometu pa se je zmanjšal za 1 odstotek. Od januarja do septembra so s vsemi prevoznimi sredstvi prepeljali 717.113.000 potnikov, kar je za 46 milijonov potnikov več kot v istem lanskem obdobju. V istem času so prepeljali skupaj 147 milijonov ton blaga, to pa je 13 milijonov več kot v prvih devetih mesecih lani.

Kljub dežju — še kar dobro

MOSTAR — Letošnji pridelek grozdja na plantažah kmetijskega posestva »Hepce« v Mostarju, Čapljini in Čitluku je kljub slabemu vremenu zadovoljiv. V vinogradih v Čitluku in Blatnici, ki se širijo na površini 65 hektarov in kjer gojijo visokokakovnostno grozdje, iz katerega pridobivajo znano »žilavko« in »blatino«, so natrgali okoli 80 vagonov grozdja. V čapljinskih vinogradih, kjer gojijo sorto za proizvodnjo vina »kardinal«, pa so natrgali okoli 135 vagonov dobrega grozdja. Prodajo so organizirali zelo dobro. Večino grozdja so takoj poslali kupcem v Beograd, Zagreb in v nekatere kraje v Slovenskem primorju.

Trgovina v SEV

PRAGA — Glasilo češkoslovaške partije »Rude Prava« te dni piše, da se je od leta 1965 do 1973 izvoz industrijskih izdelkov široke potrošnje v okviru SEV povečal za več kot dvakrat, čeprav na tem področju še niso izkoristile vse možnosti. Največji dobavitelji tovrstnih izdelkov v države SEV so DR Nemčija, Poljska in Češkoslovaška. Te tri države so državam SEV zagotovile okoli 60 odstotkov vseh dobavljenih izdelkov široke potrošnje, predvsem obleke, zdravil, pohištva in obutve. Članek ponazarja proizvodnjo nekaterih pomembnejših izdelkov široke potrošnje v okviru SEV. V Bolgariji so na prebivalca izdelali 2,4 para usnjene obutve, v DR Nemčiji 4,6, na Poljskem 3,6, v Romuniji 3, v ZSSR 2,6, na Madžarskem 3,6 in na Češkoslovaškem 7,6 para. Proizvodnja umetnih vlaken na enega prebivalca je na Madžarskem 1,1 kg, v Bolgariji 4 kg, v DRN 13,6 kg, v Poljski in Romuniji 4,8 kg, v ZSSR 3 kg, na Češkoslovaškem pa 8 kg. »Rude Prava« povzema, da se te razlike v proizvodnji posameznih izdelkov iz leta v leto občutneje zmanjšujejo.

Resnica onstran Karavank

Ob izidu knjige J. Messnerja »Zasramovan-ci ... združite se!

Pri Partizanski knjigi v Ljubljani je pravkar izšla knjiga Janka Messnerja »Zasramovan-ci ... združite se!«, izšla v novi zbirki te založbe, ki se imenuje Polemika (tu so pred nedavnimi natisli tudi knjigo K našemu trenutku Josipa Vidmarja in Samotnega jezdeca Jožeta Javorškega). Narava te zbirke že zadosti dobro za znanje naravo nove Messnerjeve knjige: gre — večidel — za ponatis polemičnih zapisov tega koroskega slovenskega avtorja (zapisov, objavljenih po revijah in časnikih), pri čemer pa njegovo kritično pero skuša segati tudi v navzkrižje sodobnega slovenskega nacionalnega in kulturnega obstoja, ne pa ostati le kritični oči njevalec razmer, v katerih živijo Koroski Slovenci.

Na večerajšnji tiskovni konferenci, ki sta se je udeležila tako avtor knjige kot urednik zbirke Polemika Josip Vidmar, so bila med drugim znova pojasnjena nekatera poglavna izhodišča te nove založbene zbirke, ki se po besedah urednika, kot povzemanje, hoče polemizirati s sodobnimi družbenimi in kulturnimi vprašanji ter podati odgovore na ta vprašanja. Tudi Messnerjeva knjiga iz raznih vidikov obravnava perečo problematiko, predvsem v zvezi s Korosko, in se tako ujema z zamisli zbirke, v kateri bodo v kratkem izšla dela še nekaterih slovenskih avtorjev.

Messner je v svoji besedi opozoril na situacijo, v kateri živijo Koroski Slovenci, pri tem pa je dejal, da s svojo knjigo poleg drugega apelira na to, da je zdaj čas, da pogledamo resnici v oči in sprevidimo, kje so pravi zavestniki Koroskih Slovencev. Pri tem se ni izogibal omeniti KPA. Dodal pa je, da v njegovih spisih ni nič izmišljenega ali pretirane, vsako misel sem zapisal dokumentirano in prebršan, da delam prave Skeptično se je sicer izražal o morebitnem ugodnem odzivu izida knjige na Koroskem, toda vsaj enkrat vendar pritrudi misli, da ne gre za to, da bi se »proslavile«, temveč da bi povedal resnico. J. H.

Lastni ugledni izdelki

Tomosov program v prihodnje: nad 200.000 motornih agregatov letno, mopedi, črpalke, izvenkrmni motorji, smučarske vlečnice in kmetijski stroji

V mednarodni konkurenci v Madridu je lani dobil koprski Tomos diplomato kot najuspešnejši proizvajalec v letu 1972. To mednarodno priznanje je dobil za svoj dom skonstruirani izvenkrmni motor »TOMOS 4«. Čeprav je bil Tomos nekaj časa sinonim za našo proizvodnjo Citroenovih vozil, je tudi to potrdilo misli, ki jo je v pogovoru o dvajsetletni tega našega prvenca industrije na Primorskem, povedal sedanjí glavni direktor ing. Miloš Stokin: »TOMOS v svetu ni bil in ni poznan po izdelkih, ki jih je povzel po tuji licenci, pač pa po rezultatih lastnega dela in izdelkih, ki so sad lastnega znanja.«

Po proizvodnem načrtu bodo letos izdelali v Tomosu okoli 140.000 različnih vgrajenih motorjev, to je mopedov, črpalke, izvenkrmni motorje, smučarskih vlečnic, kosilnic. Ze prihodnje leto pa računajo, da bodo izdelali nad 200.000 teh vgrajenih motorjev. Ko se bodo predvidoma konec prihodnjega leta iz Tomosa preselili v Šempeter pri Novi Gorici Cimovski avtomobilski obrati, bo TOMOS celotno svojo proizvodnjo sodobno organiziral. Njegova proizvodna usmeritev pa bo brez kakršnegakoli iskanja izdelovanje stabilnih motorjev vseh vrst.

Raziskava tržišča je pokazala, da je razen za mopede na trgu še dosti povpraševanja po različnih vgrajenih motorjih. Letos bodo izdelali okoli 30.000 črpalke, po raziskavi tržišča pa so potrebe okoli 80.000 letno Stabilnih motorjev, med katere sodi tudi izvenkrmni, bodo letos izdelali okoli 15.000, zahteva tržišča pa je okoli 40.000. Razen »Tomosa 4« pa pripravljajo proizvodnjo novih, močnejših tipov izvenkrmni motorjev z močjo 10 in 18 KS.

Svojo perspektivo vidi TOMOS v izdelavi različnih agregatov z vgrajenimi motorji, pri katerih je še precej možnosti povečati serijsko izdelavo. Pri tem se TOMOS močno naslanja na svoj inštitut in na lastne konstrukcijske zasnove. Da je taka usmeritev pravilna, dokazuje podatek, da je prav s temi izdelki dosegel v tujini največje uspehe.

Pri mopedih bodo razširili proizvodnjo od 50 kub. cm na 90 cm — moped, razširili pa bodo tudi proizvodnjo nekaterih naprav z vgrajenimi motorji za kmetijstvo, (črpalke, kosilnice), ki so se že doslej uveljavili na kmetijskih področjih Vojvodine, Makedonije in Srbije.

Ob ustanovitvi Cimosa, ki je prevzel proizvodnjo Citroenovih vozil, (ustanoviteli Cimosa so TOMOS, ISKRA Šempeter pri Novi Gorici in francoski partner CITROEN) je bila sprejeta dokončna od-

ločitev, da se TOMOS ne bo razvijal kot proizvajalec avtomobilov. Tomos je v preteklem obdobju v avtomobilsko proizvodnjo investiral znatno več kot za proizvodnjo drugih svojih izdelkov. Ker pa je bilo treba za uvoz sestavnih delov zagotoviti znatna sredstva, teh pa ni bilo mogoče dovolj dobiti, je navzlic vsem pogojem TOMOS s svojo avtomobilsko proiz-

vodnjo napredoval mnogo počasneje kot drugi jugoslovanski avtomobilski proizvajalci. V tretje desetletje svojega obstoja stopa organizacija združenega dela TOMOS kot združba treh temeljnih organizacij združenega dela: vsa koprška proizvodnja tvori eno TOZD, druga je inštitut, tretja pa PARTIZAN Subotica, ki izdeluje pretežno dvo-

kolesa, po letošnjem načrtu jih bodo izdelali okoli 130.000. Po nekaj sušnih letih pričakujejo, da bodo že prihodnje leto pričeli z graditvijo nove dvorane v Kopru. V srednjem ročnem programu je jasno začrtana proizvodna usmeritev, ki pa je tudi sodebno organizacija dela. Ze za prihodnje leto računajo na sorazmerno večjo proizvodnjo, toda predvsem na temeljno višje produktivnosti dela. Taka večja serijska proizvodnja pa naj bi prispevala, da bodo razen zahtevan domačega tržišča še v večjem obsegu kos tudi naraščajoči konkurenci v tujini.

GUSTAV GUZEJ

Francoski nagradi

Pascal Lainé (32) romanopisec in profesor informatike je prejel letošnje Goncourtovo nagrado, najvišje priznanje za literarno ustvarjalnost v Franciji. Nagrado so mu podelili ob šestem krogu glasovanja članov Goncourtove akademije, za roman »Ojkarica«, delo, v katerem je po besedah pisatelja samega govor o »nemogućnosti komuniciranja med človeškimi bitji in zlasti med družbenimi razredmi«. V nagradnem romanu je prikazano življenje mladega zaposlenega dekleta, ki zaradi neugodnega družbenega položaja izgubi tudi boj za ljubezen svoje fanta, študenta iz imovite družine, po čemer postopoma tone v somračno duševno stanje ter izgubi vsako zmogljivost komunikacije z ljudmi okoli sebe. V romanu so očito avtobiografski elementi: pisatelj sam, sin alžirskih kolonov, je bil vzgojen po vseh pravilih meščanske družbe, zaradi česar je že v zgodnji mladosti naletel na velike težave v svojem prizadevanju, da bi vsaj v osebnem življenju porušil socialne pregrade. Ker se mu ni posrelo urediti tisto globoko vez, za katero je vedno hrepenel s svojimi učenci v tehniški šoli, kjer je bil nekoč profesor, je Pa-

scal Lainé sprejel mesto predavatelja v pariskem predmestju Villeneuve in se posvetil literaturi. Svojo prvo literarno nagrado »Medicis« je Pascal Lainé osvojil leta 1971 za roman »Irevolucija«. Hkrati z Goncourtovo nagrado so v Parizu podelili še drugo pomembno nagrado »Theophraste Renaudota«. Dobil jo je Georges Borgeaud, avtor sicer doma iz Švice, ki pa zadnjih trideset let živi v Parizu in dela kot korektor, trgovec z umetninami in trgovski posrednik. V zadnjih letih svojega sodelovanja v reviji »Le Point« je Borgeaud, ki ima blizu šestdeset let, dobil nagrado za svoje delo »Potovanje v tujino«, avtobiografski in psihološki roman, ki dejansko predstavlja »Potovanje v neznane globine človeškega bitja«. Borgeaud je na neki način nadaljevalec švicarske tradicije tako po svojem puritanstvu v vprašanih ljubeznih kot tudi po svojem rojstnem kultu narave. »Potovanje v tujino« je zato tudi nekaj pisčev pogled na preteklost, na ljudi in na samega sebe, njegova meditacija o življenju, delo, ki je napisano z veliko skrbjo za detajl in preciznost. Borgeaud je poprej dobil nagrado kritikov za svoj roman »Dvorišče« (1952).

Manj menjamo službe

V prvih letošnjih 8 mesecih močno zavrta fluktuacija delavcev

BEograd, 20. nov (Tanjug) — Iz delovnih organizacij družbenega sektorja je v prvih 8 mesecih tega leta odšlo manj ljudi kot prejšnje leto. Povprečna mesečna stopnja fluktuacije zaposlenih od januarja do avgusta tega leta se je po zadnjih podatkih zveznega zavoda za statistiko zmanjšala za 19 odstotkov v primerjavi s stopnjo istih mesecev v letu 1973.

Statistiki so že ugotovili, da je avgusta tega leta 1,06 odstotkov od celotnega števila zaposlenih v organizacijah družbenega dela in državnih organih odpovedalo delo. Upoštevale vrste dejavnosti so imele največjo fluktuacijo zaposlenih v letosnjem avgustu organizacije družbenega dela v kmetijstvu in ribištvi (2,35 odst.), v gradbeništvu (1,87) in v stanovaljsko-komunalnih dejavnostih (1,45). Najmanj pa v organizacijah državnih dejavnosti in državnih organih (0,72 odst.) in v kulturno-socialnih dejavnostih (0,76 odstotkov). Po republikah in pokrajinah je bila fluktuacija avgusta največja v Makedoniji (1,55 odst.), najmanjša pa na celotnem območju Srbije (0,83 odst.).

Jadransko morje

Do konca stoletja uničeno življenje

Morski biologi so doslej proučevali komaj dvajset odstotkov planktona, prvič se je posrečilo raziskava drobnih, za fotosintezo in antibiotičnost morja pomembnih organizmov

Doc. dr. Jože Stirn (foto J. Vetrovec)

Zadnje dni oktobra se je vrnila ekspedicijska jugoslovanskih morskih biologov, ki so na vojaški oceanografski ladji Andrija Mohorovičić prekrili žarili odprte vode Jadrana. Ekspedicijski je vodil kapetan fregate Zoran Vučak. Vojaški hidrografske inštitut, kamor sodi raziskovalna ladja, je izvedel program fizičnih oceanografskih meritev. Biologi morske biologije postaje iz Portoroža, strokovnjaki Centra za raziskovanje morja in Rovinja ter raziskovalci biološkega inštituta Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti iz Dubrovnika pa so pod vodstvom doc. dr. Jožeta Stirna izvedli polučniško raziskavo Jadrana. Pri tem so pomagali raziskovalci kemijskega inštituta »Boris Kidrič« in kmetijskega inštituta SRS.

Ne glede na končne podatke, ki bodo Jadrano in življenje v njem po-

kazali dokaj natančno, se da že iz prvih opažanj izdvojiti nekatere značilnosti, ki so prav presenetljive. Natančno merjenje vodnih mas in tokov je postavilo na glavo dosedanje vede in je o tokovih, saj le ti tečejo marsikje povsem v nasprotno smer, kot so oceanografi trdili doslej. Nekaj podobnega je s pesticidi. V morju okrog Visa, kjer niso pričakovali velikega onesnaževanja, ker so domnevali, da pesticidi sedijo na dno že v severnem Jadranu, so ugotovili dokajšnje količine teh strupov. Presenetila pa je tudi množičnost novih vrst organizmov, ki doslej niso bili nikjer omenjeni.

Kisika vse manj in manj

»Kot vemo, ste razen toplote morja, slanosti, tokov, radioaktivnosti itd. zelo natančno merili tudi kisik in ogljikov dioksid, dva plina, ki sta odločilna za življenje. Kaj nam lahko poveste o teh meritvah?« smo uvodoma vprašali dr. Jožeta Stirna. »Analiza plinov je pokazala, da je glede na merjenja v minulih letih in na podatke, ki so jih objavili prvi raziskovalci Jadrana v letih 1911–1914, v Jadranu kisika vse manj in manj, kar seveda pomeni, da fotosinteza upada in da organska materija, ki jo nosijo v morje reke, porabi veliko kisika za gnilje. Težko je reči, ali gre pri upadanju kisika za povsem naraven pojav, za tako imenovano fluktuacijo v naravi ali za veliko zastrupljanje. Ugotovljeno je, da že zelo majhne količine pesticidov povsem zavro fotosintezo in da težke kovine, kot so živo srebro, antimon in baker, ubijajo drobne rastlinske organizme, ki so nosilci fotosinteze. V morju pa je iz dneva v dan več bakra, saj ima cela vrsta kmetijskih pripravkov za osnovo baker.«

Slovenski znanstveniki so se najbolj posvetili rastlinskemu planktonu, osnovni vsega življenja v morju. »Prvič smo imeli možnost, da se ukvarjamo s temi drobnimi organizmi takoj, ko vzamemo vzorec iz morja,« je razlagal dr. Jože Stirn in navdušeno pripovedoval:

»Doslej smo natančno preiskovali le plankton obalne morja. Plankton nam je bil dosegljiv v eni uri. Seveda smo vzorce jemali tudi na odprtem morju, vendar se ti pri utrjevanju spremeni. Najmanjši plankton sestavljajo nezaščiteni bičkarji, zelo drobni zeleni organizmi (kokolitoforide), ki nimajo nobenega skeleta in ki so osnovni element planktona subtropskih morij. Pri utrjevanju kokolitoforide enostavno eksplodirajo, zato se jih v fiksnih vzorcih ne vidi. Pod mikroskopom je le rjava brezoblična masa. V vzorcih pa ostajajo kremenčaste alge, dinoflagelate, ki imajo zelo močne skelete. Sedaj smo imeli prvič priložnost na odprtem morju opazovati živi planktonski material...«

Čeprav so biologi pričakovali, da bodo našli nove vrste planktona, se tolikšnega števila novih vrst in tolikšne mase planktona niso nadejali. »Analiza odprtih vod Jadrana nam je dokazala, da je plankton sestavljen v sedemdesetih pa tudi v devetdesetih odstotkih iz drobnih organizmov, ki so za nas povsem neznani. Torej so doslej vse naše analize veljale le dvajsetim odstotkom fitoplanktona in smo šele sedaj začeli raziskovati tiste organizme, ki tvorijo večino planktona,« je dejal dr. Jože Stirn in pokazal v hladilnik:

»Domov smo prinesli vsaj trideset vzorcev živega fitoplanktona, ki po dosedanjem pregledu ne sodi nikamor. Vzorce planktona iz odprtih vod bomo izolirali v monokulture v čiste kulture, jih očistili bakterij in gojili. To je osnova za biološki esej v naslednjih ekspedicijskih. Veliko število vrst čistih kultur je za nas zelo važno, saj razvijamo popolno novo smer, študijo antibiotikov in drugih farmakotikov, ki jih proizvajajo organizmi čistih odprtih vod. Vemo, da bakterije, ki prihajajo iz čiste morske vode, ki vsebuje neznanih antibiotičnih delov, nimajo zaradi antibiotičnega delovanja tega okolja možnosti, da bi preživele. Izločijo te organizmov imajo zelo različne vplive. Segamo v popolnoma nov svet medsebojnih vplivov. Neumno bi bilo misliti, da samo plesni in bakterije lahko povzročajo antibiotične substance. Znano je, da

so vrsto antibiotikov odkrili iz fitoplanktona, in sicer iz fitoplanktona obalnih vrst.«

Vrstna pestrost vse manjša

Kljub novim vrstam, ki jih bo potrebno šele določiti (doslej neznani organizmi se že bobnotno razvijajo v laboratorijih pomorske biologije po stajajo v Portorožu), pa Jadrano kaže, da počasi umira.

»O umiranju Jadrana oziroma močno poslabšanih pogojih za življenje v njem pričajo vedno manjša vrstna pestrost in neprestano cvetenje morja. Tudi na odprtem morju so se že začeli destruktivni procesi. Vendar je težko reči, da je edini vzrok za to polucija. Na istih raziskovalnih postajah so že pred več kot pol stoletja odlični fitoplanktonologi ugotovili osemdeset do sto različnih organizmov. Na teh postajah smo letos našli le še nekaj organizmov, med njimi pa se je najbolj razmnožila kremenčasta alga Nitzschia Seriatia, ki so jo raziskovalci v preteklosti komaj kdaj omenjali. Razširjena je po vsem Jadranu, povsod tam, do kamor seže vpliv odpadnih voda reke Pad. Tudi to je eden izmed dokazov, da Jadrano umira. Sarlatano bi bilo napovedovati natančen čas propada Jadrana, vendar bo po mojem mnenju severni Jadrano ob koncu tega stoletja sposoben le še za plovbo. Življenje v njem bo povsem ugasnilo, tako vsaj kaže po posvedem uganilo, tako vsaj kaže po sedanjem sedanjem onesnaževanju. Če bi ga hoteli rešiti, in tehnološko ga lahko sama sebe obvlada, bi morali začeti takoj reševati.«

Program za sanacijo voda v severni Italiji, kjer je skonciranina večina italijanske industrije, je že leta 1969 znašal tisoč milijard lir (sedanja ocena izvedbe tega projekta, o katerem je že razpravljali italijanski parlament, bi bila dva tisoč milijard lir). Tega denarja pa Italija nima. Industrijskih objektov tudi mi ne načrtujemo najbolj vestno Rad bi samo opozoril na Zadar za železarno, Bakar s kokarno, Šibenik z boksitom in tudi na Neretvo ter Skadarsko

jezero, ki sta vedno bolj ogrožena. Pri presojanju krivde imamo zvezane roke. Natančnih opažanj za nazaj ni in tako je težko določiti, kaj so povzročile spremembe in kaj zastrupitve. Veliko znanja in časa bo treba vložiti v raziskavo ter natančno določiti in dokazati, kateri so tisti odpadni elementi ki najbolj drastično zasrpljajo morje. Rezultate teh raziskav bo potrebno predložiti italijanski vladi in jo opozoriti na najbolj nevarne odplake.

Mednarodno raziskovanje

Jadrana ne raziskujemo le mi, marveč tudi Italijani. Na zadnji konferenci UNEP (Program za varstvo okolja OZN), ki je bila v Monacu, je bil skupni jugoslovanski-italijanski program raziskav ugodno ocenjen. Del tega programa, katerega koordinator sem, je tudi naša ekspedicijska. Ze na pomlad bomo verjetno začeli natančno opazovati reke in ugotavljati, kaj vse nosijo v morje. Vse pa kaže, da se bodo prihodnje leto vključili v raziskovanje s svojo zelo dobro opremljeno ladjo tudi Italijani. Predvideni so še drugi projekti raziskav morja in rek, ki naj bi dokončno pokazali, kje in zakaj je Jadrano ogroženo.

Primer Blejskega jezera nas opozarja, da z dejanji ne smemo odlašati. V naravi procesi spreminjanja ne potekajo zložno. V Blejskem jezeru se ogljikov žveplovodnik ni kopičil iz leta v leto po malem, ni ga bilo danes malo in jutri več, marveč se je gnitje s kisikom spremenilo v brez kisikno gnitje v enem letu, lahko bi rekli v enem dnevu. Zato moramo biti pripravljeni, naravo moramo opazovati in načrtovati, saj katastrofa pride iznenada. Drugače pa je, če jo lahko predvidimo, še veliko bolj je, če jo lahko preprečimo,« je dejal dr. Jože Stirn in na vprašanje, kakšna je sedaj hrana, ki prihaja iz Jadrana, odgovoril:

»Glede morske hrane pretiravamo; zastrupljenost ta hip še ni kritična. Tudi v Italiji se je pokazalo, da školj-

ke niso imele neposredne zveze s kolerom. To je dokazano, čeprav je tedaj ves svet trdil, da so školjke tisto veliko zlo...«

Zastrupljeni organizmi

In vendar so znani podatki, da so v morskih organizmi našli veliko snovi, ki jih znanstveniki imenujejo strup. Kaj meni o tem vodja letošnje slovenske raziskovalne odprave?

»Res je, da smo našli precej organizmov, v katerih je bilo pesticidov in težkih kovin več, kot jih dovoljuje zgornja meja po mednarodnih dogovorih. Tako smo našli celo v sardejskih prekoracheno normo pesticidov v organizmi, ki živijo dalj časa, na primer v osliščih, pa smo našli mnogo preveč živega srebra. Mislim, da je pri hrani več sanitarnih problemov, pa tudi tu ne gre pretiravati. Patogene bakterije imajo le malo možnosti, da bi preživele v morju, saj jih sladka voda s katero prihajajo v morje, raznaša po površini, kjer jih uničijo ultravijolentni žarki in antibiotični organizmi. Seveda pa nekateri organizmi, na primer školjke, ki tudi žr bakterije, lahko vsebujejo patogene bakterije. O bakterijskih in njihovim obnašanju v morju vemo veliko, skoraj nič pa ne vemo o virusih v Jugoslaviji in Italiji je na tem področju znanstvena praznina, pač pa raziskujejo viruse in njihovo življenje v morju Francozi.«

»Glede na to, da dobro poznate morje in življenje v njem, da napovedujete vsaj severnemu delu Jadrana smrt do konca tega stoletja, da ste našli zastrupljene organizme ali vsaj organizme, v katerih je bilo več strupenih snovi, kot določajo svetovne norme, ali menite, da je bolj zdravo jesti kopensko kot morsko hrano?« smo vprašali dr. Jožeta Stirna, ki je kategorično zatrdil:

»Jasno, da morsko. Vsaj za sedaj je še vedno manj nevarnosti v morski kot v kopenski hrani.«

Jože Vetrovec

ŠAH

V FINALU IZZIVALCEV

NAMIZNI TENIS

Na turnirju v Beogradu

Karpov bo izzval Bobbyja Fischerja

Tudi v zadnjem srečanju je remiziral s Korčojem

MOSKVA, 22. — Anatolij Karpov je postal uradni izivalec svetovnega šahovskega prvaka Amerikana Bobbyja Fischerja. Danes je namreč tudi v zadnji izmed 24 partij (finalu izivalec svetovnega prvaka) dosegel proti svojemu rojaku Viktorju Korčojem remi in tako je končni izid ostal nespremenjen 3:2 v korist mladega Karpova.

Oba nasprotnika sta se sporazumela za remi po štirih urah igre, v 31. potezi.

23-letni Karpov, ki je študent le-ninjske univerze, se bo s Fischerjem pomeril v dvoboju za naslov svetovnega prvaka prihodnje leto, vendar trenutno še ni povsem

gotovo, če bo do tega srečanja tudi res prišlo. Iz Amerike so namreč že pred časom prišli glasovi, da se Fischer srečanju s sovjetskimi šahisti izmika, zato bi se lahko zgodilo, da se bo dvoboju s Karpovom odrekel. V tem primeru bi Karpov avtomatično postal svetovni prvak.

SNEŽNE RAZMERE

VIŠARJE 50 cm
NEVEJSKO SEDLO 60 cm
PIANCALLO 30 cm
CORTINA (Falezarego) 40 cm

JUGOSLAVIJA ZGUBILA SREČANJE S ŠVEDSKO

«Plave» pa so podlegle v srečanju s Kitajkami

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — V nadaljevanju namiznoteniskih turnirjev v Beogradu so švedski namiznoteniski igralci premagali jugoslovane s 5:3 (Bengtsson — Šurbek 2:1, Vikström — Stipančić 1:2 in Vinktröm — Karakašević 0:2, Bengtsson — Stipančić 1:2 in Vinktröm — Karakašević 2:0).

Kitajke pa so v ženski konkurenci premagale jugoslovane s 3:0. B. B.

ŠAH

BENETKE, 22. — Dvanajsto kolo mednarodnega šahovskega turnirja

v Benetkah ni še povsem razjasnilo položaja na vrhu lestvice, saj ni še se zaključila odločilna partija med Bilekom in Libersonom. Partijo bodo odigrali do konca jutri, ko bodo drugi počivali. Trenutno je na vrhu lestvice Smislov, katerega pa bi v primeru zmage Liberson lahko dohitel. Jugoslovanski mednarodni mojster Ostojić pa je izgubil partijo proti Italijanu Cosulichu in deli tako 6. do 7. mesto z Američanom Benkom.

ODBOJKA

V nasprotju z nekaterimi vestmi

Janković ne bo trener tržaške Arc Linee

Kot smo izvedeli v pogovoru z Jankovičem, dolgoletnim jugoslovanskim odbojgarskim reprezentantom, ter še vedno uspešnim igralcem in trenerjem zagrebške Mladosti, prihodnje leto ne bo treniral in igral za barve tržaške Arc Linee. Vladimir Janković je asistent za odbojko na Visoki šoli za telesno kulturo v Zagrebu in zato misli v bližnji prihodnosti opraviti magistrski študij ter se posvetiti treniranju Mladosti, ki ima izredno mlad ter obetajoč igralški kader.

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH LIG

Po prvi polovici prvenstva mladincev večina naših ekip nizko na lestvici

Najbolje je uvrščena Vesna, ki je v svoji skupini četrti

MLADINCI

Prejšnjo nedeljo sta bili odigrani dve zaostali srečanja, ki sta zaključili prvi del mladinskega prvenstva. Doslej se je med našimi enajstercami najbolj izkazala Vesna, ki zaseda drugo mesto v B skupini, vse ostale pa se nahajajo na spodnjih delih posameznih lestvic. Naj povemo, da ima doslej najslabšo obrambo od vseh mladinskih ekip Primorje, ki je prejelo 28 zadetkov, najslabši položaj pa Zorja, ki je zadnja v A skupini. Jutri bodo med drugimi na sporedu naslednje tekme: Zorja — Muggesana, Primorje — Edera, Cremcaffé — Vesna, Inter SS — Primorje.

IZIDI	SKUPINA A	SKUPINA B	SKUPINA C
Primorje — Libertas	Trst 2:4		
ESTIVCI			
SKUPINA A			
Fortitudo	8 6 2 0 17 7 14		
Giarizole	8 4 4 0 18 7 12		
Muggesana	8 4 3 1 18 10 11		
Rolanese	8 3 4 1 9 8 10		
Rosandra	7 1 4 2 7 9 6		
Union	8 1 3 4 13 9 5		
De Macori	8 1 3 4 9 17 5		
Esperia SA	8 1 2 5 9 17 4		
Zorja	7 1 1 5 11 18 3		
SKUPINA B			
Edera	8 7 0 1 19 5 14		
Cremcaffé	8 5 1 2 24 6 11		
CMR	9 5 1 3 13 6 11		
Vesna	9 5 1 3 18 13 11		
Costalunga	8 4 2 2 16 8 10		
Inter SS	9 3 3 3 12 11 9		
Primorje	8 2 2 4 6 11 6		
Primorje	8 2 2 5 10 28 6		
Libertas TS	8 2 1 5 13 20 5		
Barcola	8 0 1 7 6 21 1		

NARASČAJNIKI
Prejšnjo nedeljo je bilo odigrano drugo kolo povratnega dela prvenstva, ki ni bilo posebno naklonjeno našim enajstercami. Te so od štirih tekem osvojile le dve točki. V skupini A je Vesna remizirala s Cremcafféjem, Primorje pa visoko klonilo S. Giovanni. V tej skupini zaseda Vesna trenutno 2. mesto, ki resno ogroža S. Giovanni. Primorje je na dnu lestvice.

V skupini B je Breg še vedno prvi. Vsekar ima Libertas Trst dobre možnosti, da prekosi naše zastopnike, ki so trenutno v krizi. Razumljivo je, da bo najzanimivejše srečanje tega kola Libertas Trst

NAMIZNI TENIS

PRVENSTVO ŽENSKE A LIGE

ŠK Kras starta decembra

Italijanska namiznoteniska federacija je v teh dneh razpisala državno ekipno prvenstvo ženske A lige, ki se bo pričelo že prihodnji mesec in se bo zaključilo 4. do 11. aprila prihodnjega leta. FITET je za letošnjo sezono uvedla v tekmovalni sistem dve bistveni spremembi, ki bosta obkrožili vplivali na finančne izdatke sodelujočih ekip. Prva sprememba je v povečanem številu nastopajočih moštvo (od lanskega 8 na 10 ekip). Najpomembnejša novost pa zadeva tekmovalni sistem A lige: namesto lanišnih dveh skupinskih nastopov, ko so se v zensko najbližjem mestu srečale po 4 ekipe med seboj, bo letošnje prvenstvo razdeljeno na posamezne medsebojne nastope in vsaka ekipa se bo srečala po dvakrat z vsako drugo ekipo. Še sreča, da je FITET 10 sodelujočih ekip razdelila v dve skupini po 5 moštvo in le zmagovalni ekipi v obeh skupinah se bosta srečali med seboj za državni ekipni naslov.

Ekipa Krasa iz zgornje občine, ki si je v pretekli tekmovalni sezoni zagotovila končno tretje mesto v prvenstvu A lige, se bo letos pomerila v A skupini s sledečimi nasprotniki: CUS Turin (sedanji državni prvak), CSI Milan, CSI Parma in Julia Trst. Vsega skupaj čaka torej krasovke 8 nastopov s tremi zahtevnimi gostovami, ki predstavljajo precejšnje breme za društveno blaginjo. Naj še omenimo, da za vsako ekipo nastopajo po tri igralke. Zmaga tisto moštvo, ki prvo doseže pet zmag. Razpored nastopov Krasove ekipe v A skupini A lige je sledeč:

21.12.1974 v Nabrežini:	KRAS — CUS Turin
12.1.1975 v Turinu:	CUS Turin — KRAS
26.1.1975 v Milanu:	CSI Milan — KRAS
2.2.1975 v Nabrežini:	KRAS — Julia Trst
23.2.1975 v Parmu:	CSI Parma — KRAS
22.3.1975 v Nabrežini:	KRAS — CSI Parma
29.3.1975 v Nabrežini:	KRAS — CSI Milan
6.4.1975 v Trstu:	Julia Trst — KRAS

KOŠARKA

V PROMOCIJSKI LIGI

Igralci Bora jutri gostje v Gradežu

To bo zadnja tekma prvega dela prvenstva

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Jutri se bo zaključil prvi del promocijskega prvenstva, v katerem se borovci doslej dvakrat zmagali, trikrat pa so bili poraženi. V zadnjem kolu bodo «plavi» gostovali v Gradežu, kjer bodo igrali proti zadnjemu z lestvice, ekipi Grada.

V okviru priprav za to tekmo so borovci v četrtke odigrali prijateljski trening tekmo v Miljah.

BOR — CGI 76:66
BOR: Sostić 12, Klobas 16, Vatovec, Barazzutti 6, Koren 8, Ambrožić 14, Širk 4, Kralj 2, Franca, Lisjak, Kraus 8.

MLADINCI

Borovi mladinci bodo jutri v tekmovanju v Ulici della Valle igrali zahtevno tekmo proti Lloydu Adriaticu, ki je v tem prvenstvu še vedno neporažen. Če bi naši košarkarji premagali lloydovce, bi se jim pri-

Gaja, ki združuje športnike iz Gropade in s Padrič, nastopa letos (prvič) tudi v prvenstvu 3. amaterske nogometne lige. Doslej se je to društvo ukvarjalo le z mladinskimi nogometom. (Na sliki: članska ekipa Gaje)

NOGOMET

NAŠE ENAJSTERICE V AMATERSKIH LIGAH

Juventina v boj za prvo zmago v derbiju z ekipo kriške Vesne

V 3. AL v središču pozornosti srečanje Olimpija-Primorje

2. AMATERSKA LIGA

V nedeljskem devetem kolu bosta Zorja in Juventina igrali pred domačim občinstvom, Primorje in Vesna pa bosta šli v goste.

Primorje bo igralo proti S. Anni, ki je trenutno (skupaj z Edero in Sagradom) na prvem mestu lestvice. Prosečani pa so s petimi točkami zasidrani na predzadnjem mestu. Iz tega je razvidno, da obe enajstercami potrebujejo točke: Tržačani, ker nečisto izgubijo stika s prvimi, Primorje ker noče ostati na repu lestvice. Jutri bo naloga Primorja težka, saj «rdeče-rumeni» še niso premagali S. Anne na domačih tleh. Do sedaj sta se v prvenstvenih tekmah v Ulici Flavia enajstercami srečali le trikrat: dvakrat sta se razšli pri neodločenem izidu, enkrat je zmagala S. Anna. Za jutri govori predvidevanja v korist S. Anne. Primorje vseeno ne bi smelo igrati podrejene vloge, a bi se prav gotovo zadovoljilo z eno točko.

Zorja bo sprejela v goste enajsterc «Flaminio», ki je v zadnjih dveh nastopih okusila dva poraza

in s tem zdrsnila na spodnji del lestvice. Bazovci morajo v tej tekmi napeti vse sile, saj na domačih tleh letos niso še zmagali. Prejšnjo nedeljo (v Bazovici proti Portualeju) jih je megla rešila še enega poraza. Jutri bodo morali «rdečebel» na igrišču brez Marca (diskvalificiran) in Tržačani bodo nastopili brez diskvalificiranega trenerja — nogometaša Pellegrinija, ki je eden od stebrov ekipe. Če bodo Bazovci zaigrali umirjeno in predvsem bolj pazljivo v obrambi, jim zmaga ne bi smela uti, čeprav bodo gostje naredili vse, da bi odnesli iz Bazovice točko.

Zanimiv bo slovenski derbi Juventina — Vesna. Lani v stanežu (tretje povratno kolo 10. 2. 1973) je bil pred koncem tega derbija prišlo do grobih izpadov na igrišču in ob robu teke. Upajmo, da bosta letos enajstercami pokazali lepo in korektno igranje. Juventina letos ni zmagala, ker se je v zadnjih minutah igre večkrat pustila presenetiti. Vesna je trenutno v dobri formi in to je dokazala tudi prejšnjo nedeljo v Isonzu. Šibka točka njene ekipe pa ostaja še vedno obramba in to dokazujejo prejeti goli (12). Predvidevanja za ta derbi so vsakakor tvegana. Juventina, ki igra na domačih tleh, računa na zmago, Vesna, ki bo prišla v Stanež brez diskvalificiranega Bottija pa bi se zadovoljila tudi z eno točko.

V ostalih tekmah predvidevamo zmago Portualeja nad Costalungo, remi med Campanellami in Duinom, zmago Libertasa nad Giarizolami in delitev točk med Isonzom in Edero.

3. AMATERSKA LIGA

Na Gorškem bo Mladost igrala v Trzinu proti enajsterci Falco, ki ima le točko prednosti pred Dobrodojci. Ker so fantje iz Dobrodojci že lani v gosteh proti Falcu (doma so zmagali s 3:1) izbojevali remi (1:1) bi prav gotovo bili tudi letos zadovoljni z delitvijo točk.

Sovodenjci bodo sprejeli (jutri ob 10.30) v goste Libertas iz Trziča, ki je v petih nastopih okusil pet porazov. Če temu dodamo še to, da so gostje dali en sam gol in jih dobili kar enajst, je res vidna šibkost ekipe. Kljub temu, da Sovodenjci letos še niso zmagali, mislimo, da bi jim zmaga jutri ne smela uti.

Na Tržaškem bodo Brežani skupaj s dvojboju z Baxterjem ostali še vedno med prvimi, kar pomeni, da računajo na zmago. Upošteva jo da nasprotnik ni tako veselejši kot so mnogi predvidevali v začetku prvenstva, «plavim» lahko uspe pri to obeh točkah.

Po napeti tekmi z Aurisino, ki je precej drago stala Union (vrtar

Tessaris je diskvalificiran za šest tednov, Paludetti pa za dve) bodo Podlonjerci šli v goste k ekipi Domia, ki letos še ni bila poražena. Zato je povsem razumljivo, da bi remi predstavljalo za Union že lep uspeh.

Gaja bo sprejela v goste Virtus in se bo prav gotovo masčevala za poraz, ki ga je doživela prejšnjo nedeljo proti Barcoli. «Zeleno-rumeni» se morajo zavedati, da je nasprotnik izkušena ekipa, ki bi znala izkoristiti vsako napako, oziroma pomanjkljivost gajevcev.

V središču pozornosti bo tudi mali derbi Olimpija — Primorje. Enajsterc, do sedaj prav gotovo ni sta izpolnila pričakovanj. Izid tega srečanja je zelo važen za obe moštvi, ki se prav gotovo ne bi dovoljili v delitvijo točk. Kdo bo torej zmagal jutri na Proseku: Olimpija ali Primorje?

B. R.

podpiraj dijaško malico

Totocalcio

Bologna — Torino	1 X
Cesena — Napoli	X
Florentina — Varese	1
Juventus — Roma	1
Lazio — Cagliari	1
LR Vicenza — Ternana	1 X
Milan — Ascoli	1
Sampdoria — Inter	X 1 2
Brescia — Verona	2
Catanzaro — Atalanta	1 X
Taranto — Alessandria	1
Chieti — Spezia	1 X
Salernitana — Reggina	1 X 2

TOTIP

1. — prvi	1
2. — drugi	2
3. — prvi	X 2
4. — drugi	2 X
5. — prvi	X X 1
6. — drugi	1 2 X
7. — prvi	1 2
8. — prvi	2 1
9. — prvi	1 X
10. — prvi	X 1
11. — prvi	2
12. — prvi	2

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 23. novembra 1974

NOGOMET

ZACETNIKI

15.00 na Poljani

Fogliano — Mladost

ODBOJKA

PRIJATELJSKA ŽENSKA TEKMA

16.00 na Reki

Rijeka B — Bor

JUTRI

NEDELJA, 24. novembra 1974

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trstu, Ul. Flavia

S. Anna — Primorje

14.30 v Bazovici

Zorja — Flaminio

14.30 v Stanežu

Juventina — Vesna

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trzinu

Falco — Mladost

10.30 v Stanežu

Sovodnje — Libertas Tržič

14.30 v Dolini

Breg — Baxter

10.00 v Dolini

Domio — Union

14.30 na Padričah

Gaja — Virtus

10.30 na Proseku

Olimpija — Primorje

MLADINCI

10.00 v Bazovici

Zorja — Muggesana

13.00 na Padričah

Primorje — Edera

11.15 v Trstu, Sv. Sergij

Cremcaffé — Vesna

11.00 v Trstu, stadion «l. maj»

Inter SS — Primorje

NARASČAJNIKI

10.30 v Stanežu

Staranzano — Mladost

10.00 v Ribiškem naselju

Libertas Sv. Marko — Vesna

12.30 v Trstu, stadion «l. maj»

Esperia SA — Primorje

12.30 na Proseku

Libertas Rocol B — Union

10.00 na Padričah

Libertas Trst — Breg

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

10.30 v Gradežu

Grado — Bor

MLADINCI

15.30 v Trstu, Ul. della Valle

Lloyd Adriatico — Bor

NARASČAJNIKI

10.00 v Trstu, športna palača

Ricreatori — Bor

11.30 v Trstu, športna palača

Lloyd Adriatico — Kontovel

10.30 na Opčinah

Polet — Kalsider

BOKS

SANTA FE, 22. — Udarec svetovne

boksarskega prvaka srednje

težke kategorije ni pomenben. Tako

je sklenil preiskovalni sodnik v

Santa Feju, ki je opustil Carlosa

Monzona, ki je z dobro merjenim

udarcem prebil ljubljeno soprog ar-

kado. Ta ga je sicer prijavila sod-

nim oblastem, ki pa so glede na

boksarska pravila sodile, da je tak

udarec nekaj povsem naravnega.

OBVESTILA

SPDT vabi prijavitelje za Kr-

vavec, naj čimprej prinesejo v Ul.

Geppa 9, na sedež ZSDI, drugi

prejdem v višini 10.000 lir. Ostala

bodo prijavitelji poravnali na

Kravenc samem.

SD BREG obvešča, da so od-

bojarski treninzi za začetne

ob torkih in četrtkih ob 19. uri

v občinski telovadnici v Dolini.

(Nadaljevanje sledi)

Janko Perut

UMIRAJOČI ČAS

33.

«Kaj je s teboj, France?»
V njegovem vprašanju sem čutil očitano in zaskrbljenost. Srečala sva se bila v pristanišču. Nehote sva s pomola, kjer sva se nekaj časa sprehajala, zavila na levo, po poti, ki je vodila proti hribu. Kmalu sva bila zunaj mesta, med velikimi grmi rožmarina. Pravkar je začel cveteti in je že širil prijeten vonj, ki me je spominjal na domače smrekove gozdove.

«Ne sprašuj, kaj mi je. Moral bi vedeti, če si komisar. Ali pa vprašaj Primorice. Pojdi malo mednje in jih sam vprašaj! Kaj bi ti o tem pravil jaz, ki sem komaj prišel!»

Svetloba se je spreminjala in postajala vse bolj zamolkita. Sonce je poslednje žarelo v zatonu. Dan je umiral. Sedla sva vsak na svoj kamen ob stezi.

«Verjemi, France, ni lepo od tebe, ko takole uješaš. Raje mi povej, kaj te pravzaprav boli. Upam, da se tvoje prijateljstvo do mene ni spremenilo.»

«Saj sam dobro veš, kaj mi je. Gre za vaš odnos do nas, za vaše podcenjevanje Primorice. Znano ti je, da mnogi n

IX. KONGRES ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE JUGOSLAVIJE

Večja vloga delavcev v mladinski organizaciji

Plodno samokritično delo v petih komisijah kongresa

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — Deveti kongres Zveze socialistične mladine Jugoslavije, ki je dejanski kongres združenja mladine, saj je bila to doslej organizirana v Zvezi mladine in Zvezi študentov, je nadaljeval danes delo v petih komisijah.

V komisiji za organizacijsko politični razvoj in statut so poudarili, da se mora nova enotna organizacija odločno zoperstaviti vsakemu poskusu spreminjanja organizacije v politično stranko mladih. Osnova idejno politične in akcijske aktivnosti mlade generacije je boj za razvoj samoupravnih socialističnih družbenih odnosov, za vodilno vlogo delavskega razreda, za enakopravnost, bratstvo in enotnost in za krepitev neodvisnosti neuvrščenosti politike Jugoslavije. Organizacija mladih bo opravila svoj obstoj, so poudarili v razpravi, samo če se bo stalno ukvarjala z vprašanji mladine in če bo sodelovala z ostalimi družbeno političnimi organizacijami, predvsem če se bo bolj angažirala v zvezi komunistov, socialistični zvezi in sindikatu. Na sodelovanju v zvezi komunistov, socialistični zvezi in sindikatu, manj uspešnejsi od delovanja nekaterih malomeščanskih, verskih in drugih protisocialističnih krogov. V razpravi je bila nadalje posebno poudarjena potreba čim večje okrepitve mladih delavcev v mladinskih organizacijah. Mora se spremeniti sedanji položaj, ko se o delavski mladini mnogo govori, a se le počasi spreminja njen položaj.

V komisiji za družbeno gospodarske odnose in probleme vaške mladine je bilo poudarjeno, da je osnovna naloga mladih, da z delom in učenjem prispevajo k povečanju proizvodnje in produktivnosti. Posvetiti se mora večja skrb zaposlitvi mladih, kajti tri petine nezaposlenih je mladih, a med delavci zaposlenih v inozemstvu je večina mladih. V razpravi je bilo kritično ugotovljeno, da mnoga podjetja pošiljajo na dopolnilno šolanje pretežno ljudi, ki imajo 40 ali več let, namesto da bi zadevna sredstva uporabila za šolanje mladih. Mladiske organizacije, je bilo poudarjeno, ne smejo mirno gledati na javne delovne nediscipline, na slabšo gospodarsko poslovanje, na neodgovornost. Eden izmed delegatov je med drugim izjavil: «Ne želimo takih delavcev, ki se ženijo samo za pravice, a ne izpolnjujejo svojih delovnih obveznosti in študentov in učencev, ki ponavljajo. V razpravi je nadalje ugotovljeno, da se doslej premalo izkoriščajo velike možnosti in kapital, ki jih potencialno predstavlja vaška mladina.

V razpravi komisije za izobraževanje, vzgojno delo in kulturo je bila poudarjena potreba, da marksizem postane idejna osnova vzgoje, da se ne sme trpeti, da katedre držajo šolniki, ki niso marksisti in da se mora pospešiti graditev študentskih domov. Poudarjeno je bilo nadalje, da je skrajni čas, da se

UGOTOVITVE NA OPATILJSKI KONFERENCI O ONESNAŽENJU OKOLJA

Jadran: najbolj onesnaženo morje na zemeljski obli

Potrebni so konkretni ukrepi ter zagotovitev finančnih sredstev za boj proti degradaciji človeškega in naravnega okolja

(Od našega posebnega dopisnika)

OPATILJA, 22. — Na jugoslovanski konferenci v Opatiji, ki je povsem posvečena vprašanju onesnaženja Jadranskega morja in ki bo trajala tri dni, so politični predstavniki, znanstveniki in gospodarski izvedenci posebno poudarili potrebo, da se sprejmejo pravočasno in učinkovito vsi ukrepi, ki naj bi rešili to morje pred biološko smrtjo. Izjemo Baltičnega morja predstavljajo namreč Jadransko morje v vsem Sredozemlju najbolj onesnaženo področje sveta. Vprašanje njegove obrambe postaja zato tudi zelo važno na področju mednarodnih odnosov.

O tem vprašanju je spregovoril danes dr. Budislav Vukas iz zagrebške pravne fakultete, ki je dejal, da se je treba v tej zvezi povezati izključno z normami mednarodnega prava, to je s tistimi normami, ki urejajo te zadeve na splošno, se pravi na vseh morjih tega sveta, ker sedaj ne obstajajo še izključni pravilniki za Sredozemlje ali za Jadransko morje. Tak pravilnik pa so bili že sestavljeni za Severno in Baltičsko morje.

Z jugoslovansko-italijansko pogodbo z dne 14. februarja letos, ki je zadevala sodelovanje za obrambo Jadranskega morja ter obalnih področij pred onesnaženjem, se je odprla možnost, da se definirajo norme za obrambo tega skupnega morja.

Med naloge, ki bodo poverjene italijansko - jugoslovanski komisiji, ki bo ustanovljena na podlagi omenjenega sporazuma, spada tudi tista, ki zadeva izdelavo sheme ukrepov, ki bi jih bilo treba sprejeti, da bi se zagotovile Jadranskemu morju čiste in zdrave vode. Te sheme bi morala komisija predložiti obema odgovornima vladama.

Admiral Bogdan Pecotić, ki je član jugoslovanske delegacije v Medparlamentarni zvezi se je strinjal z mnenjem, da je to vprašanje zelo važno in da ga je treba z združenimi močmi obravnavati tudi izven državnih meja. Ni se pa omejil samo na to, temveč je posredoval delegatom na opatijskem srečanju tudi ocene in priporočila, ki so prišla do izraza na konferenci zveze letos spomladi v Rimu in ki so zadevale prav obrambo pred pomorskim onesnaženjem. Ta konferenca je bila prvi poskus, da se srečajo predstavniki parlamentov obalnih držav Sredozemskega morja, da bi tako na podlagi izsledkov in napotkov prizadetih strokovnjakov ter z njihovo pomočjo razumeli razvojni proces onesnaženja Jadranskega morja ter posledice ki so s tem povezane. Na ta način so se skušala uskladi ravnjanja prizadetih držav ter v tej zvezi izdelati skupna priporočila o ukrepih, ki bi jih morali sprejeti prizadeti parlamenti in vlade.

Pomemben je prispevek prav v tem trenutku, ko se je treba spoprijeti z zapleteno problematiko obrambe morja pred onesnaženjem, ki ga je nudila tretja konferenca o pomorskem pravu Združenih narodov v letošnjem poletju v Caracasu.

V zvezi z dosežki tega srečanja, je prof. Slobodan Alfirević od Océanografskega in ribiškega inštituta v Splitu poudaril, da so predstavniki 149 držav skušali uskladi najrazličnejša stališča ter so se posvetili reševanju velikega števila problemov, ki so še vedno odprti na področju mednarodnega pomorskega prava. Posebno pozornost so posvetili vprašanju, ki so povezano s čimbolj pravičnim izkoriščanjem pomorskih bogastev v okviru mednarodne skupnosti, ob polnem spoštovanju zakonitih pravic in obrambe gospodarskih koristi obalnih držav. S tega stališča je konferenca, ki spada v vrsto najvažnejših in najširših srečanj raznih držav v tem zadnjem razdobju, imela izreden političen in ekološki pomen.

Ko so analizirali razne aspekte onesnaževanja morja ter degradacije človeškega okolja na obalnem prostoru, so številni poročevalci in sodelavci pri debati podčrtali dve osnovni točki, ki bi jih morali u-

Makarios pred povratkom na Ciper

LONDON, 22. — Nadškof Makarios in začasni ciprski predsednik Klerides sta se v Londonu sestala z britanskim zunanjim ministrom Callaghanom, ki je imel pomembno vlogo tako ob izbruhu ciprske krize kot v poznejših prizadevanjih za njeno rešitev.

Ob koncu pogovora je Makarios izjavil, da ne more biti nobene rešitve krize na Cipru, dokler se ne vrne na otok. S tem v zvezi je dejal, da se bo po vsej verjetnosti vrnil na Ciper 6. decembra, 30. novembra pa bo s predstavniki Karamanlisove vlade v Atenah razpravjal o položaju na otoku.

O rešitvi krize je dejal, da je pripravljen pristati na morebitno federativno ureditev države. Kar zadeva pogajanja s Turki pa je izrazil mnenje, da bi se pri tem bolje odrezal sedanji začasni predsednik Klerides, če bo na to pristal.

(Na sliki: Makarios, Callaghan in Klerides ob koncu srečanja).

Položaj v Etiopiji

ADIS ABEBA, 22. — Kakih trideset vojakov z brzostrelkami je v prvih popoldanskih urah obklopihlo hišo generala Andoma, predsednika začasnega vojaške vlade. Še ni popolnoma jasno ali je Andom v hišnem priporu, ali pa če gre morda za zgolj varnostne ukrepe. Dnevno je sicer, da gre za novo poglavje v borbi med Andomom in majorjem Negistum, predsednikom vojaškega koordinacijskega odbora. Negistu naj bi bil dejanski organizator državnega udara, ki je strmoglavil cesarja Haileja Selasjaja

TESNE VEZI MED TERORISTI IN KRIMINALCI

Milanski fašist v zaporu zaradi ropa v Brioscu

Pri napadu na banko v Brioscu so banditi ubili karabinerja Attilia Lombardija

MONZA (Milan), 22. — Državni pravdnik v Monzi dr. Romano Forrieri je v pčnem tednu praktično zaključil preiskavo o tragičnem poskusu ropu v banki v Brioscu, v katerem sta izgubila življenje karabinjer Attilio Lombardi in bandit Ettore Cristofalo. Na njegov ukaz so karabinjerji včeraj aretirali tri osebe, med katerimi je tudi znani milanski fašistični pretepač Biagio Pitaresi. Kakšne dokaze je sodnik zbral proti njemu ni

znano, kot tudi ni znano v kakšnem odnosu je bil fašist z roparsko tolpo. Njegova aretacija pa vsekakor dokazuje, kako sta pojava političnega terorizma in kriminala tesno povezana.

Poleg Pitaresija je bil aretiranih še 48-letni Giovanni Riva, šofer avtomobila, s katerim so se banditi pripeljali do banke. Rivo so aretirali na genovski železniški postaji in ga nemudoma odpeljali v Monzo, kjer ga bo sodnik v kratkem zaslišal.

V zaporu je tudi Giovannijev starejši brat Angelo Riva, Zanj je sodnik izdal zaporni nalog že v sredo, šele danes pa se je izvedelo, da so ga karabinjerji izsledili in aretirali. Po nepotrjenih vesteh iz sodnih krogov v Monzi kaže, da ga dr. Forrieri obtožuje, da je pomagal roparjem.

Z aretacijo Pitaresija in bratov Riva je število aretiranih zaradi poskusa ropu v Brioscu naraslo na šest. V zaporu so ropar Salvatore Cammarata, ki so ga agenti piprli dan po ropu, ko se je hudo ranjen zaletel po zdravniško pomoč v bolnišnico v Melzo in zakonca Giovanni in Milena Campanelli. Slednja sta obtožena, da sta pomagala banditom.

COMO, 22. — Finančni stražnik na italijansko-švicarski meji so danes zabeležili ponoven uspeh, ko so odkrili v avtu dr. Ulderica Salvija dokaze o odprtju tekočega računa v neki švicarski banki. Na računu naj bi bilo kar 670 milijonov lir, kar je tudi v časih inflacije čedna vsotica.

IZUMI PA TAKI!

V Ženevi so včeraj odprli mednarodno razstavo najnovejših izumov. Poleg specializiranih industrij, ki na razstavi prodajajo patente najrazličnejših strojev in tehnoloških postopkov, so stalni gostje manifestacije tudi znanstveniki, ki pospešujejo svoj prosti čas izumljanju najbolj nepotrebnih stvari na tem svetu.

Med temi kraljuje stroček za avtomatsko vžigavanje svečk (priporočljivo za tiste, ki si ne radi mažejo prstov), sledijo pa mu kolo s plinci, pribor za ribolov z ogrevanjem in kotlake z električnim motorjem. Pomniju izumitelja bi jih lahko uporabljal kurirji, ki delijo pošto po uradih ogromnih ministrskih palač.

ZAMUDNIK

Švedski ministrski predsednik Palme je imel prejšnji teden nepričakovano in tudi neljub obisk: ko je prišel ob 8.40 v urad, je videl tri moške, ki so vtikali nos povod. Premier se je razsrdil tako, da je bil rdeč kot rak, a vsi njegovi ogorčeni protesti so bili zaman: vsiljivci se ni mogel na noben način otresti. Bili so namreč parlamentarni inspektorji, ki so preverjali, če je v njegovem uradu res tako kot bi moralo biti.

Ko je Palme protestiral tudi o parlamentu, da je o inspektorji niso pravočasno opozorili in da so inspektorji vlomili v urad brez njegovega dovoljenja, so mu v parlamentu odrezavo odgovorili: «Če ne bi prišli v urad z desetminutno zamudo, bi vam inspektorji dali svoj mandat na vpogled.»

sproži široka akcija proti raznim «zvezam» in sklicevanjem na neke zasluge staršev in podobno.

V komisiji za družbeno aktivnost je med drugim izražena zahteva, da se v osnovah skupne politike dolgoročnega razvoja Jugoslavije prouči možnost novih delovnih akcij mladine in posveti večja po-

STRAHOTNA DRUŽINSKA TRAGEDIJA V PAULARU

Oče v pijanosti ubil hčer in vrgel njeno truplo skozi okno na pločnik

Morilec, 52-letni Giobatta Del Rosso, je že priznal zločin

VIDEN, 22. — Strahotna družinska tragedija v Paularu: pijani oče je danes ponoči ubil 20-letno hčerko in vrgel njeno truplo skozi okno na ulico. Morilec, 52-letni Giobatta Del Rosso, je že v zaporu in je priznal zločin.

Tragedija se je odigrala v lepem stanovanju premožne družine Del Rosso v tretjem nadstropju stanovanjskega poslopja v Paularu. Giobatta Del Rosso je je snoči kot že večkrat vrnil hudo vinjen domov in se ostro sprijel z ženo in hčerko. Domači so se iz strahu pred njegovo umi, da se mu za vso noč z namenom, da se mu za vso noč ne prikažejo pred očmi. Upali so, da se bo po nekaj urah spanja streznil in da bo njegova jeza splahnela. A ni bilo tako.

Okrog 5. ure je Giobatta, še bolj vinjen kot ob povratku domov, vložil v hčerkinu sobo. Zaman se mu je 20-letna Leonella skušala postaviti po robu. Nasilnež jo je začel surovno tepsti in ni odnehal, dokler ni omahnila, brez zavesti ali celo mrtva. Nato jo je dvignil in jo vrgel skozi okno: dekle se je po padcu desetih metrov raztreščilo na cestnem tlaku in negibno obležalo.

Karabinjerje je na kraj zločina poklical 51-letni delavec Giovanni Dorigo, ki je videl okrvavljeno Leonellino truplo na tlaku, ko je zgledaj zjutraj šel peš v službo. Orožniki so stopili do stanovanja Del Rossovih, kjer so našli Giobatto, ki je otlopel buljil v prazno. Naj so mu še postavljali vsa mogoča vprašanja, niso dobili odgovora. Moški je bil tako vinjen, da sploh ni mogel odgovoriti. Šele popoldne je priznal zločin in nato umolknil še vedno omamljen od vina in likerja, ki jih je spil včeraj.

Policija na sledi ugrabiteljski tolpi

VIENNA, 22. — Giuseppe Lucifinija, ki so ga ugrabitelji pred dnevi osvobodili, potem ko je njegova družina morala oditi za njegovo svobodo od 5 do 7 milijard lir, so danes peljali v Vicenzo, da

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

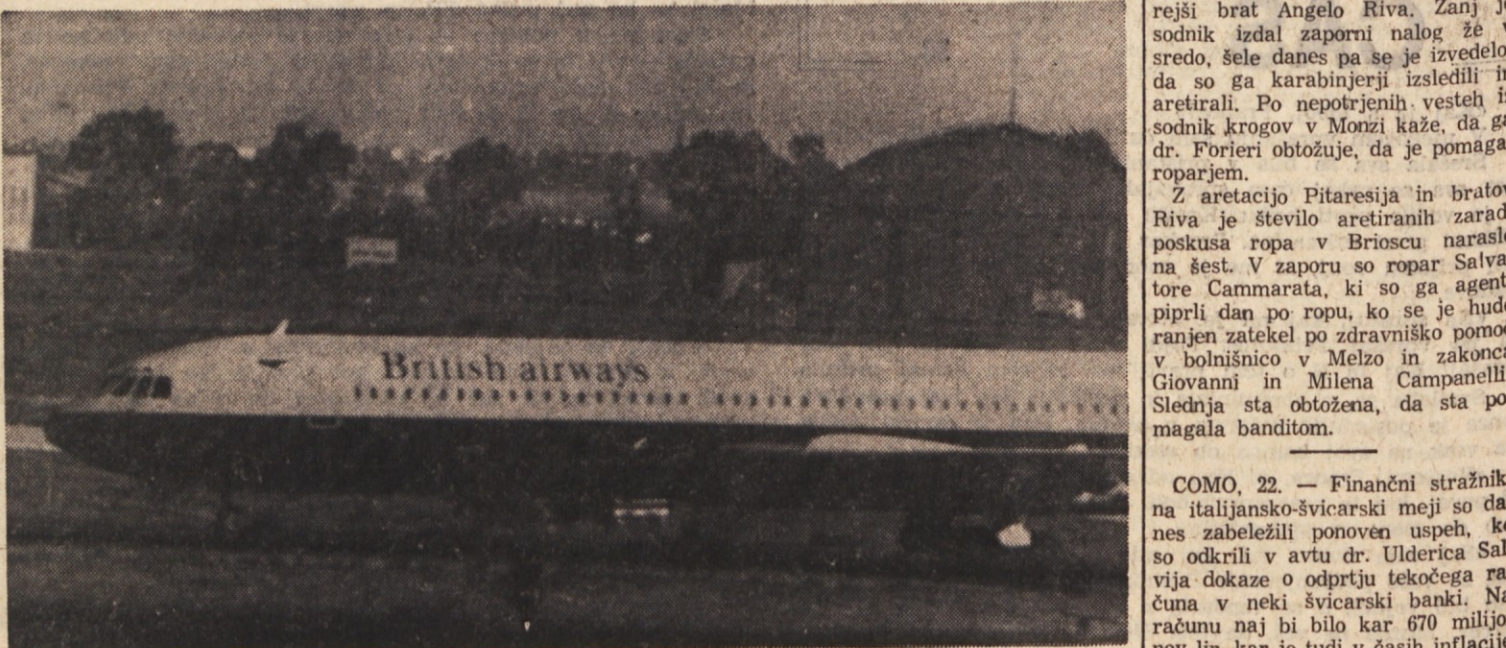
Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

ki je besnel s podeseterjeno močjo, ko pa mu je sila pošla je bil kot odmlr, gluhi in slep za vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Dr. Perrucci, namestnik državnega pravdnika v Tolmeču, ki vodi preiskavo, je kljub večkratnim zasliševanjem izvel dokaz, da je neje da je priznanje o umoru, niti besede ne pa o dinamiki in vzrokih zločina. Kaj več o smrti nesrečne Leonelle bodo lahko povedali ne izvedeni sodne medicine, ki bodo jutri popoldne opravili obdukcijo dekletovega trupla.

Giobatta Del Rosso je bil v vasi znan kot nasilnež in vdan pijaci. Krize so bile vse pogostejše, od kar mu je umrla prva žena, ki si je vzela življenje pred desetinami leti. Možakar se je po daljšem zdravljenju v psihiatrični bolnišnici ponovno oženil z žensko, ki je bila veliko mlajša od njega in ki mu je pred 4 leti rodila drugega sina. Kljub na videz srečnemu družinskemu življenju pa ga je v vseh teh letih moril občutek krivde zaradi smrti prve žene. Hotel ga je utopiti v pijači, a alkohol je le sprostil surovost, ki je bila v njem in ki jo je, ko je bil trezen, komaj brzdal.

Pripravi v hiši Del Rosso so bili na dnevnem redu in Giobatta je večkrat zagrozil s smrtjo drugi ženi in njenemu «pankrtu» nikoli pa, čeprav se zdi čudno, ni rekel starejši hčerki žale besede. V njemu pa se je bilo stopnjevalo sovraštvo do Leonelle, ki je bila lastnica bara, ki ga je Giobatta upravljal. In snoči je sovraštvo privrelo z neustavljivo silo na dan kot orkan, ki uniči vse kar se mu zoperstavlja, dokler ne izčrpa vse energije. Tako je bilo z Giobatto,

Britansko letalo na letališču v Tunisu